

**ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ –
ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ**

Офіційне видання Фонду державного майна України
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 587,
видане Держкомвидавом України 18.04.94
Видається з серпня 1992 року.

Виходить 12 разів на рік.

Додаток до Бюлетеня – газета «Відомості
приватизації», виходить щосереді

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Д. М. ПАРФЕНЕНКО, голова редакційної колегії,
кандидат фізико-математичних наук;

Н. А. ПУТІВСЬКА, головний редактор;

Т. М. УТЕЧЕНКО, заступник головного редактора;

І. Ю. КОНИК, відповідальна за випуск;

Н. Л. ВОЄВОДИНА, відповідальний секретар;

О. Д. АМФІТЕАТРОВ, голова ради Українського
товариства оцінювачів;

О. М. БОНДАР, канд. екон. наук;

Є. В. БОНДАРЕНКО, д-р екон. наук, професор;

С. П. ГРЕБЕНКО, д-р філософ. наук;

Є. М. ГРИГОРЕНКО, заслужений економіст України;

С. А. ДАВИМУКА, д-р екон. наук, професор;

М. П. ДЕНИСЕНКО, д-р екон. наук, професор;

О. Т. ЄВТУХ, д-р екон. наук, професор;

С. Ю. ЛЄДОМСЬКА, д-р екон. наук;

О. М. ЛИВИНСЬКИЙ, д-р техн. наук, професор;

Я. Б. УСЕНКО, канд. екон. наук;

С. А. УШАЦЬКИЙ, д-р екон. наук, професор;

В. Г. ФЕДОРЕНКО, д-р екон. наук, професор;

М. М. ШКІЛЬНЯК, д-р екон. наук, професор,
заслужений економіст України

Статті, розміщені в цьому номері, рекомендовані
до друку рішенням редакційної колегії від 08.07.14

Редактор *Н. Л. Воєводіна*

Художнє оформлення *Г. О. Войтушенко*

Дизайн і допліграфічна підготовка *В. О. Малюкіна*

Технічний редактор *Г. О. Войтушенко*

Здано до набору 09.07.14

Підписано до друку 18.07.14

Формат 60x84/8. Папір крейдований. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 4,65. Обл.-вид. арк. 6,09

Тираж 500 прим. Зам. № 95

Ціна договірна

Віддруковано:

ТОВ «Лазурит-Поліграф»

03058, м. Київ, вул. Леваневського, 8/7

E-mail: lazuryt@i.ua

<http://www.pressa.kiev.ua>

Адреса видавця і редакції:

01601, м. Київ, вул. Кутузова, 18/9

Тел./факс (044) 200-33-77

E-mail: journal@spfu.gov.ua

<http://www.spfu.gov.ua>

Розповсюдження І. В. Бондаренко

тел./факс (044) 200-33-77

Редакція може публікувати статті в дискусійному
порядку, не поділяючи поглядів автора.

Редакція залишає за собою право редагувати
та скорочувати статті. Листування з читачами
тільки на сторінках журналу

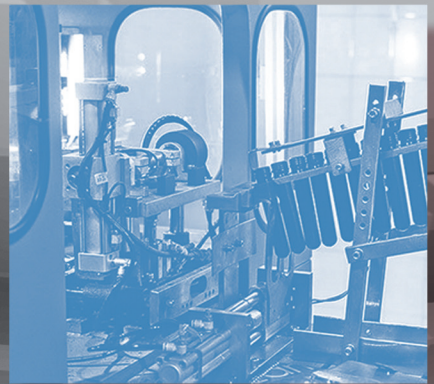
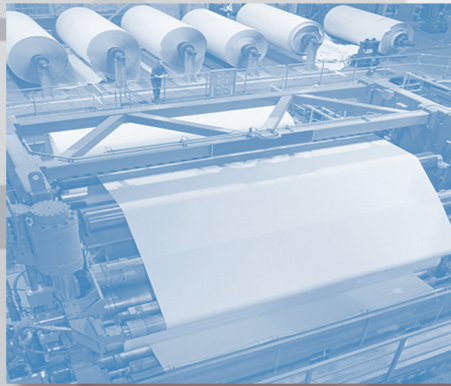
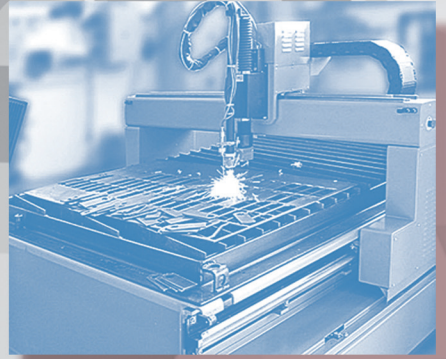
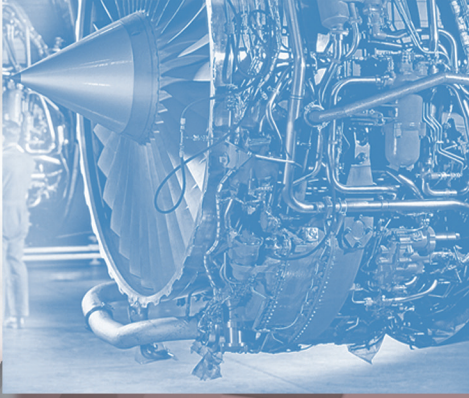
ІНДЕКС 22437

Державний інформаційний
БЮЛЕТЕНЬ
про ПРИВАТИЗАЦІЮ

Видається з 1992 року

**3 Днем Незалежності
України**

У НОМЕРІ:

ЕФЕКТИВНИЙ РЕГІОН – ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА

Майнові реформи у Чернівецькій області 3

ВИВЧАЄМО ПОПИТ НА ОБ'ЄКТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Сумська область

Об'єкт державної власності групи А – нежитлові вбудовані приміщення 6

Об'єкт державної власності групи Д – не завершений будівництвом
105-квартирний житловий будинок (разом із земельною ділянкою) 6

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

С. ГУСАКОВ. Роль незалежних директорів у реалізації стратегічних інтересів
держави в корпоративному секторі економіки України 7

ГОСТРЕ ПИТАННЯ

Д. БОНДАРЕНКО. Особливості взаємодії ФДМУ та його регіональних відділень
з органами прокуратури щодо захисту та представництва інтересів держави 12

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Реєстр юридичних осіб, які уклали (переуклали) у червні 2014 року договір з Фондом
державного майна України про організацію продажу майна, що перебуває в державній
власності 15

НОРМАТИВНА БАЗА

Закон України від 13 травня 2014 р. № 1253-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо засвідчення вірності копій документів і виписок з них та справжності підпису на документах» (ВИТЯГ) 16

Закон України від 13 травня 2014 р. № 1255-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо захисту прав інвесторів» (ВИТЯГ) 16

Постанова Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 р. № 193 «Про внесення зміни до пункту 1
постанови Кабінету Міністрів України від 29 січня 2014 р. № 33» 17

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 липня 2014 р. № 667-р «Про затвердження переліку
об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2014 році» 18

Наказ ФДМУ від 16 квітня 2014 р. № 1104 «Про внесення змін до нормативно-правового акта»
(зарєєстровано в Міністерстві юстиції України 17 червня 2014 р. за № 643/25420) 22

Зміни до Порядку проведення пільгового продажу акцій акціонерних товариств 22

**ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ –
«ОЦІНЮВАЧ»**

С. СІВЕЦЬ, І. ЛЕВИКІНА. Актуальні практичні питання використання
дохідного підходу в оцінці 26

КОРУПЦІЯ – СТОП

Роз'яснення щодо змін в антикорупційному законодавстві України 33

ВИВЧАЄМО ПОПИТ НА ОБ'ЄКТИ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Хмельницька область

Об'єкт державної власності групи Д – 32-квартирний житловий будинок
(разом із земельною ділянкою) 35

Черкаська область

Об'єкти державної власності групи А 35

НА ДОПОМОГУ МЕНЕДЖЕРУ

У словничок менеджера: ассесмент-центр 37

БЮЛЕТЕНЬ – ДАЙДЖЕСТ

Євроінтеграція вітчизняної системи корпоративного управління 38

Д. ПАРФЕНЕНКО,

В. о. Голови Фонду державного майна України

Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження, яким затвердив перелік об'єктів приватизації на 2014 рік, до якого увійшло 164 об'єкти, у тому числі низка підприємств електроенергетики, Одеський припортовий завод та газові компанії.

Номінальна вартість об'єктів, затверджених до приватизації Урядом, становить 3 млрд грн., орієнтовна ринкова вартість – 15 млрд грн. Черговість виставлення об'єктів на продаж буде визначатися Урядом, і не буде допущено жодних випадків, які призводили би до зниження ціни на українські активи.

Вартість пакета акцій Одеського припортового заводу сягає не менше ніж 600 млн доларів, і вже сьогодні у Фонді державного майна України бачать щонайменше чотирьох потенційних учасників приватизаційного конкурсу.

На конкурси з продажу українських підприємств має приходити якомога більше вітчизняних та іноземних інвесторів, і Фонд державного майна України забезпечить таку підготовку об'єктів до приватизації, яка включатиме в себе потужну презентацію приватизаційних можливостей України. Думаю, що першим нашим кроком будуть звернення до посольств і представництв усіх країн, у яких ми офіційно повідомимо про свої плани та запросимо брати участь у приватизаційному процесі.

Фонд зробить все можливе, аби за рахунок якісної передприватизаційної підготовки продати українську власність за найбільш вигідну для держави ціну.

МАЙНОВІ РЕФОРМИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Приватизація як широкомасштабний соціально-економічний проект трансформації державної власності, реалізацію якого було розпочато в Україні в 1992 році, має на меті якнайшвидше забезпечити стратегічні позиції приватної власності в національній економіці.

Процес приватизації державного майна сприяв накопиченню об'єктів приватної власності, зробив незворотними ринкові перетворення. Водночас в Україні ще не сформувалася ефективна система відносин власності, яка забезпечила би оптимальне використання національного економічного потенціалу та сприяла досягненню цілей і виконанню завдань соціально-економічного розвитку.

У розвинених європейських країнах співвідношення об'єктів, які перебувають у власності держави та приватного сектору, становить 1 до 4. В Україні у державній власності залишається ще більш як 35 відсотків об'єктів. Такий стан справ передбачається виправити протягом завершального етапу майнових реформ, який триває нині.

Виконання поставлених завдань у цей період у сфері приватизації та управління державним майном відбувається також і відповідно до Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», що має на меті сприяння оптимізації частки державного сектору економіки в умовах ринкової конкуренції, підвищення ефективності економіки та посилення її конкурентоспроможності.

На Буковині Регіональним відділенням ФДМУ по Чернівецькій області (далі – регіональне відділення) в період з 1992 до 2014 року здійснено приватизацію значної частини державного та комунального майна. Усього з'явилося 3 126 об'єктів нових форм господарювання – приватної та колективної. Серед них 149 великих підприємств, 2 813 об'єктів малої приватизації, 98 – не завершених будівництвом, 46 – групи Е та 20 – соціально-культурної сфери.

Державний бюджет України отримав близько 30 млн грн. від приватизації державного майна області.

Роздержавлені об'єкти проходили через складний і довготривалий процес оновлення та переорієнтування виробництва відповідно до нових економічних умов. Часом цьому заважала нестача обігових коштів, оскільки підприємства здебільшого приватизувалися за приватизаційні майнові сертифікати, тому не отримували очікуваних інвестицій, далеко не всі вони змогли подолати подібні труднощі.

Однак підприємства, які першими зважилися на здійснення реформування, сьогодні успішно працюють, розвиваються, виробляють продукцію, що користується попитом. Таких прикладів немало, ось деякі з них.

○ **ТОВ «Розма»** спеціалізується на виготовленні полімерних труб та фітингів, сталевих радіаторів, гумового взуття, гумотехнічних виробів, підприємство також виготовляє автомобільні килимки, гумові суміші та різноманітні гумотехнічні вироби на замовлення.

У рамках заходів Уряду з активізації економіки країни за рахунок імпортозаміщення (тобто виготовлення вітчизняним виробником продукції, яка раніше завозилася в Україну) ТОВ «Розма» в 2013 році освоєно новий напрям – виробництво опалювальних систем. Потужність підприємства – близько 100 тис. сталевих радіаторів на рік для потреб житлово-комунального господарства. Вартість чернівецьких радіаторів на 10 – 15 відсотків нижча вартості європейських аналогів. Для виробництва радіаторів використовується 90 відсотків вітчизняної сировини, зокрема сталь заводу «Запоріжсталь», що також важливо для розвитку внутрішнього ринку споживання металу.

Реалізація продукції ТОВ «Розма» здійснюється як в Україні, так і за її межами. Підприємство експортує свою продукцію в Білорусь, Росію, Киргизстан, Афганістан. Для ринку Польщі підприємство виготовляє гумові чоботи з використанням давальницької сировини, що дає змогу задіяти додаткові робочі місця та отримати прибуток.

У рейтингу найкращих підприємств України у сфері зовнішньоекономічної діяльності за результатами 2012 – 2013 років ТОВ «Розма» посідає два перших місця серед експортерів для продукції, які є основними для підприємства, – полімерних виробів та гумового взуття.

На основі результатів рейтингу українських виробників, наданого Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, а також враховуючи міцні позиції підприємства на ринку в умовах економічної кризи, Європейська асоціація розвитку бізнесу надала підприємству статус свого асоційованого члена-експортера.

○ Нова сторінка в історії **ТДВ «Чернівецький хімічний завод»** відкрилася в 1994 році, коли на базі заводу створили акціонерне товариство закритого типу (у 2010 році організаційно-правова форма підприємства змінилася на товариство з додатковою відповідальністю).

Після завершення приватизації тісна співпраця з іноземними партнерами з багатьох європейських країн докорінно змінила можливості підприємства, дала змогу випускати понад 2 024 кольорів та відтінків високоякісних емалей та фарб, більш як 60 кольорів та відтінків лаків.

Вироби ТДВ «Чернівецький хімічний завод» використовуються на підприємствах автомобілебудівної, авторемонтної, вагонобудівної, меблевої, будівельної, хімічної, електронної, електротехнічної галузей промисловості, на атомних і гідроелектростанціях та в сільському господарстві. Основні види діяльності ТДВ – виробництво лакофарбової продукції, фільтрувальних елементів, продукції по догляду за автомобілями та допоміжних матеріалів, а також оптова та роздрібна торгівля, загальне будівництво будівель, діяльність автомобільного вантажного транспорту.

Асортимент продукції підприємства чималий: крім пентафталевих, поліуретанових, акрилових, акрилатних емалей і фарб, лаків, клейових засобів для ремонтно-будівельних робіт, олиф, засобів для зняття старих лакофарбових поверхонь, засобів для біозахисту деревини, виробляють матеріали по догляду за автомобілями: мастики, шпаклівки, ґрунт-шпаклівки, ґрунтівки, розчинники, охолоджуючі рідини (тосол), емалі швидковисихаючі для автомобільного,

сільськогосподарського, залізничного транспорту.

Хімічний завод виробляє також вогнезахисні пасти для метало-конструкцій і високовольтних кабелів; пасти і мастики для спец-техніки; полірувальні пасти для меблів; фільтрувальні елементи для фільтрації лакофарбових матеріалів, нафтопродуктів та інших рідин, крім рідин для харчової промисловості; електроізоляційні пасти для виробництва та ремонту магнітних котушок, що використовуються в машинобудуванні та металургії.

На ТДВ сформовано високо-професійний колектив, створено сприятливі умови для професійного вдосконалення, успішно вирішуються соціальні проблеми. Постійна спонсорська допомога надається дошкільним та навчальним установам, лікарням, геріатричним пансіонатам, ветеранам праці, учасникам та інвалідам війни. Щороку на ці заходи спрямовується понад 120 тис. грн.

Проводиться цілеспрямована робота з поліпшення умов праці працівників, підвищення матеріальної зацікавленості кожного члена колективу в результатах праці. Значна увага приділяється соціальній сфері: діє спортивно-оздоровчий комплекс на базі відпочинку для працівників заводу та членів їх сімей. Здано в експлуатацію багатоквартирний житловий будинок, цим самим реалізовано програму з ліквідації черги на житло. Акціонери заводу, за результатами фінансово-господарської діяльності підприємства, щороку одержують дивіденди.

○ Серед сучасних виробників Буковини потрібно згадати і про промислове підприємство з пошиття ділового чоловічого та жіночого одягу **«Трембіта»** (у 1993 році перетворено на акціонерне товариство відкри-

того типу, у 2010 році – на товариство з додатковою відповідальністю).

ТОВ «Трембіта» є одним із лідерів на ринку України з пошиття чоловічого класичного одягу: за рік виготовляє понад 500 тис. одиниць швейних виробів. Продукція «Трембіти» відповідає всім міжнародним і європейським стандартам та експортується до низки країн. Бренди «Трембіта» та «Trembita» представлені мережею магазинів одягу для чоловіків та жінок.

Висока якість виробів досягнута завдяки технічному переоснащенню підприємства. У 1996 році збудована нова котельня на газовому паливі. Встановлена лінія для вологотеплового оброблення виробів фірми «Індупресс» з програмним управлінням. З 1997 по 2013 рік ТДВ «Трембіта» за рахунок власного прибутку повністю провело технічне переозброєння підприємства обладнанням нового покоління таких провідних фірм як «Пфайт», «Дюркопп», «Джуккі» (швейні автомати та машинки), «Вастема» (автоматизована лінія розкрою тканини) тощо.

ТДВ «Трембіта» співпрацювало з багатьма зарубіжними партнерами: «Hugo Boss» (Німеччина), «Pierre Cardin» (Німеччина), «Mfhr Spencer» (Англія), «Benetton» (Італія) та іншими. Конкуренентоспроможність продукції «Трембіти» підтверджують міжнародні та вітчизняні нагороди, такі як: «Краща торговельна марка» (Женева, 1997 р.), відзнака переможця всеукраїнського конкурсу «100 кращих товарів України» (2004 р.), диплом Європейської бізнес асамблеї «Європейська якість» (2007 р.), Диплом та символ відзнаки переможця всеукраїнського конкурсу «Лідер галузі» (2012 р.) та інші.

○ **ПАТ «Чернівецький хлібокомбінат»** є основним постачальником хліба в Чернівецькій області, виробляючи 74 тонни хлібобулочних виробів на добу.

У 2004 році згідно з інвестиційною програмою з модернізації, реконструкції і вдосконалення виробничих потужностей на заводі запущено нову лінію з виробництва батонів потужністю 12,5 тонн на добу. Лінію укомплектовано тунельною піччю «Revent» (Швеція), тістоподільним обладнанням «Pietro Berto» (Італія).

У листопаді 2005 року придбано споруду для будівництва нової площадки заводу – цеху №3, будівництво завершено у 2007 році.

У 2006 році відбувся запуск двох механізованих ліній: лінія з виробництва житньо-пшеничних сортів хліба потужністю 7 тонн на добу укомплектована обладнанням «Miwe» (Німеччина) та «Glimek» (Швеція); лінія з виробництва дрібноштучних виробів потужністю 3 тонни на добу укомплектована обладнанням «Revent» та «Восход» (Росія).

У 2008 році введена в експлуатацію нова механізована лінія з виробництва батонів і овального пшеничного хліба. Лінія укомплектована обладнанням «Revent», «Glimek», тістомісом «Diosna» (Німеччина). Потужність лінії – 15 тонн на добу.

Загальна сума інвестицій у завод у 2005 – 2008 роках становить більше ніж 4,5 млн євро.

У 2013 році запущений кондитерський цех потужністю до 10 тонн на добу.

Також на теренах області успішно діють свого часу приватизовані машинобудівний завод, олійножировий комбінат, а також низка новостворених підприємств.

Відповідно до законодавства для переважної більшості невеликих об'єктів груп А, Д, Ж регіональне відділення застосовувало конкурентні

ПАТ «Чернівецький хлібокомбінат»

ТДВ «Чернівецький хімічний завод»

ТОВ «Трембіта»

ТОВ «Розма»

способи продажу і приватизувало їх за реальні кошти; 2 018 приватизованих об'єктів груп А, Д, Ж зміцнюють соціально-економічний поступ краю, виробляючи нові товари та надаючи додаткові робочі місця у різних сферах діяльності.

Чимало труднощів виникало в процесі реформування об'єктів незавершеного будівництва, оскільки в договорах купівлі-продажу передбачалося лише умова оплати за об'єкт. Після прийняття нормативних актів стосовно обов'язкового завершення будівництва таких об'єктів у Чернівецькій області значна частина довгобудів перетворилася на успішно діючі підприємства. Зокрема, це ТОВ «Балакком» – виробник домашнього текстилю, найбільший у Західній Україні торговельно-виставковий та розважальний комплекс «Панорама-Чернівці», житлові будинки у м. Чернівцях по вулицях Шухевича, Авангардній, у районах області тощо. Покупець найбільшого в області об'єкта незавершеного будівництва – колишнього заводу технологічного обладнання у м. Чернівцях добудував на його території більше ніж двадцять об'єктів торговельно-розважального призначення.

Загалом по області, за повідомленнями власників приватизованих об'єктів, освоєно близько 100 млн грн. приватних інвестиційних коштів, витрачених переважно на добудову об'єктів. Це стимулює поступальний рух вперед, добробут та створення нових робочих місць для мешканців Буковинського краю.

На завершальному етапі майнових реформ фахівці регіонального відділення концентрують зусилля на такому напрямі, як продаж об'єктів разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані. Наразі триває підготовка до приватизації 8 об'єктів із земельними ділянками, 4 з яких запропоновано до продажу на конкурентних засадах у нинішньому році. Об'єкти із землею, які нині перебувають у процесі підготовки до приватизації, розташовані переважно в сільській місцевості, до того ж, за тривалий період без господарів, вони зруйновані та занедбані, через що не користуються попитом. У минулому році, наприклад, підготовлено 34 аукціони з продажу 4 об'єктів приватизації, в тому числі із землею – 20 аукціонів стосовно 3 об'єктів, а також 4 конкурси – по одному об'єкту, які не відбулися через відсутність заяв. Два об'єкти – єдині майнові комплекси державних підприємств (один з яких – із землею) реалізовані через викуп, оскільки на аукціони з їх продажу надійшло лише по одній заяві. Від приватизації об'єктів одержано

но 742 700 грн., ця сума перевищує початкову ціну. Перед регіональним відділенням наразі стоїть завдання пошуку додаткових шляхів приватизації неліквідних об'єктів.

Одним із шляхів впливу на соціально-економічні процеси в області є постійний контроль за виконанням покупцями об'єктів умов договорів купівлі-продажу: післяприватизаційна діяльність підприємств постійно перебуває під пильним контролем фахівців регіонального відділення. Інвестори здебільшого відповідально ставляться до придбаного у держави майна та сумлінно виконують зобов'язання, передбачені договорами купівлі-продажу.

Регіональне відділення за весь період реформування контролювало 403 договори купівлі-продажу об'єктів приватизації, з яких лише 10 розірвано через невиконання покупцями умов договорів, а об'єкти повернуто в державну власність (8 об'єктів незавершеного будівництва, один пакет акцій, один – єдиний майновий комплекс).

На 5 об'єктах незавершеного будівництва не була виконана умова добудови та введення в експлуатацію, тому згідно з чинним законодавством регіональне відділення в судовому порядку здійснило розірвання договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва з поверненням об'єктів приватизації у державну власність.

З числа повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 6 об'єктів (один пакет акцій; 4 об'єкти незавершеного будівництва; один – єдиний майновий комплекс).

На теперішній час регіональне відділення провадить претензійно-позовну роботу з розірвання (визнання недійсними) і повернення відчужених за договорами купівлі-продажу двох об'єктів незавершеного будівництва в державну власність.

Актуальними завданнями для регіонального відділення є удосконалення системи управління державним майном через виконання функцій орендодавця та контроль за використанням орендованого майна, прийняття управлінських рішень стосовно майна, яке не увійшло до статутних фондів під час приватизації. Це основні напрями, на які буде здійснено переорієнтацію після завершення в цілому процесу приватизації.

Оренда державного майна як спосіб управління стала суттєвим джерелом наповнення Державного бюджету України, зокрема орендарі Чернівецької області перерахували державі близько 20 млн грн. Річні плани з надходжень від оренди регіональне відділення щороку перевиконує.

За період діяльності регіонального відділення укладено та погоджено 750 договорів оренди, в тому числі 110 – з бюджетними установами. Підвищенню ефективності використання орендованого державного майна сприяло те, що з 2007 року передання майна орендарям здійснюється на конкурентних засадах. У такий спосіб укладено 286 договорів оренди (12 договорів – за результатами проведення конкурсів з використанням відкритості пропонування розміру орендної плати за принципом аукціону). Ретельно здійснюється моніторинг договорів оренди стосовно терміну їх дії, виконання вимог статті 11 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (у разі якщо на момент продовження дії договору оренди остання оцінка об'єкта оренди була зроблена більш як три роки тому, для продовження договору оренди провадиться нова незалежна оцінка об'єкта оренди), відповідності вимогам чинного законодавства та виконання орендарями істотних умов, зокрема, посилено контроль за страхуванням державного майна, переданого в оренду.

Регіональним відділенням прийнято та втілено 583 управлінських рішення стосовно об'єктів, які не увійшли до статутних капіталів господарських товариств під час приватизації, але перебувають на їх балансах. Зокрема 354 об'єкти житлового фонду та соціальної інфраструктури передано в комунальну власність територіальних громад, що допомогло частково вирішити житлове питання в області. Нині в оперативному управлінні регіонального відділення перебувають 38 об'єктів державної власності, стосовно яких прийматимуться оптимальні управлінські рішення.

Відповідно до Програми економічних реформ на 2012 – 2014 роки «Заможне суспільство конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» в Чернівецькій області здійснюється низка заходів щодо оптимізації структури державного сектору економіки, забезпечення прозорості процесу приватизації, запобігання проявам корупції, підвищення ефективності управління державною власністю, що сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату, зміцненню добробуту людей. Фахівці регіонального відділення, усвідомлюючи важливість завдань, і надалі наполегливо працюватимуть на благо нашої держави.

Підготувала **Тетяна КОБЕВКО**

Використані матеріали з www.rozma.com.ua, www.himzavod.com.ua, www.trembita.ua, www.hlebinvest.com.ua

ВИВЧАЄМО ПОПИТ на об'єкти приватизації

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

Об'єкт державної власності групи А – нежитлові вбудовані приміщення

Місцезнаходження об'єкта: м. Суми, вул. Леваневського, 28.

Балансоутримувач об'єкта: ВАТ «Сумський рафінадний завод».

Відомості про об'єкт: приміщення розташовані в підвалі та на першому поверсі дев'ятиповерхового житлового будинку. Загальна площа – 204,6 м². Технічний стан задовільний. Рік введення будівлі в експлуатацію – 1992.

Будинок розташований у забудованому мікрорайоні, на червоній лінії вулиці Леваневського, на відстані приблизно 2 км від центру міста.

Станом на 28.02.2013 ринкова вартість об'єкта приватизації становила 245 280,00 грн. (з урахуванням ПДВ).

Основні умови продажу об'єкта: подальше використання об'єкта визначає покупець; дотримання санітарно-екологічних норм та правил пожежної безпеки згідно з чинним законодавством України; здійснення реєстрації об'єкта згідно з чинним законодавством України.

Об'єкт державної власності групи Д – не завершений будівництвом 105-квартирний житловий будинок (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: Сумська обл., м. Шостка, вул. Держинського, 6б.

Балансоутримувач об'єкта: ВАТ «Шосткинський завод хімічних реактивів».

Відомості про об'єкт: будівля дев'ятиповерхова з силікатної цегли з підвалом; фундамент стрічковий із залізобетонних фундаментних блоків; вікна, двері та внутрішнє оздоблення відсутні; інженерні мережі не підведені; ступінь будівельної готовності – 38 відсотків. Будівництво об'єкта розпочато в лютому 1992 р., припинено – у грудні 1995 р. Об'єкт не законсервований та не охороняється.

Будівля розташована в забудованому мікрорайоні, на відстані приблизно 1 км від центру міста.

Відомості про земельну ділянку: площа – 0,6 га. Категорія земель: землі житлової та громадської забудови. Землевпорядна документація не виготовлена.

Основні умови продажу: завершення будівництва об'єкта; введення об'єкта в експлуатацію.

Ознайомитися з об'єктами можна за місцем їх розташування. Додаткову інформацію можна отримати в РВ ФДМУ по Сумській області за адресою: м. Суми, вул. Харківська, 30/1.

☎ (0542) 36-21-83.

УДК 334.722.8

Сергій ГУСАКОВ

перший заст. начальника
РВ ФДМУ по Одеській області

РОЛЬ НЕЗАЛЕЖНИХ ДИРЕКТОРІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ

в корпоративному секторі економіки України

Ще у серпні 2013 року Кабінет Міністрів України як суб'єкт законодавчої ініціативи подав до Верховної Ради України проект закону від 20.08.2013 № 3107 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної власності». Даний законопроект, зокрема, передбачає включення до складу колегіального органу управління підприємства з державною часткою власності незалежних директорів.

Внесення цього законопроекту до парламенту має метою вдосконалення та підвищення ефективності управління державними корпоративними правами, оскільки на сьогоднішній день система управління державними корпоративними правами не дає належного економічного ефекту. Уповноважені представники держави здебільшого формально виконують свої функції, однак це відбувається не тому, що несумлінно ставляться до своїх обов'язків, а внаслідок того, що відсутній нормативно-правовий механізм їх впливу на виробничо-економічну політику підприємств з державною часткою власності.

Крім того, уповноважені представники часто не мають достатнього досвіду у сфері корпоративного управління, також відсутній механізм їх матеріальної заінтересованості в підвищенні ефективності діяльності підприємств. При цьому виконання обов'язків на основному місці роботи не дає змоги приділяти належну увагу питанням діяльності щодо управління державними корпоративними правами. Відповідно до чинних нормативно-правових положень уповноважений представник держави виконує свої функції тільки під час засідань наглядової ради.

До теперішнього часу зазначений вище законопроект у парламенті не розглядався, що дає підстави говорити про недостатнє розуміння необхідності введення інституту незалежних директорів у корпоративному секторі економіки України. Втім, якщо Україна йде шляхом євроінтеграції, то гармонізація вітчизняного законодавства з міжнародним (особливо у сфері економіки) є нагальною потребою. Це необхідно насамперед для того, щоб західні потенційні інвестори мали змогу працювати та інвестувати в економіку України відповідно до зрозумілих для них правил ведення бізнесу.

З огляду на це розглянемо сутність інституту незалежних директорів та спробуємо обґрунтувати необхідність законодавчого врегулювання його створення та забезпечення діяльності в Україні.

Незалежний директор: поняття й критерії (міжнародно-правовий аспект)

За міжнародною практикою незалежний директор – це член ради директорів, не пов'язаний майновими взаємовідносинами з компанією, в управлінні якою він бере участь. Це директор, який не залежить від жодного учасника корпоративних відносин, намагається знайти баланс інтересів усіх акціонерів і керується у діяльності виключно особистим професіоналізмом та міркуваннями підвищення ефективності роботи компанії загалом. Формально його незалежність визначається відсутністю трудових відносин із компанією, а також зв'язків з її постачальниками або споживачами. Незалежний директор не має будь-яких родинних, ділових та інших зв'язків, які впливають чи можуть впливати на незалежність судження члена ради.

Інститут незалежних директорів покликаний забезпечити об'єктивний та високопрофесійний

Витяг з проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної власності»

...2. Статтю 23 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682; 1998 р., № 18, ст. 89; 1999 р., № 26, ст. 213; 2003 р., № 30, ст. 247; 2004 р., № 23, ст. 320; 2005 р., № 16, ст. 263; 2010 р., № 46, ст. 539; із змінами, внесеними Законом України від 18 квітня 2013 року № 221-VII) доповнити частинами такого змісту:

«До складу колегіального виконавчого органу (дирекції) господарських товариств (крім акціонерних) можуть включатися незалежні директори.

Незалежний директор – член колегіального виконавчого органу (дирекції), який не має будь-яких ділових, родинних або інших зв'язків з посадовими особами товариства та не є або не був протягом останніх трьох років головою чи членом виконавчого органу, ревізійної комісії товариства, посадовою особою органів управління дочірніх підприємств товариства.

Незалежним директором не може бути особа, яка:

є афілійованою особою товариства чи осіб, які є сторонами за правочинами з товариством, сукупний обсяг яких протягом року перевищує 5 відсотків балансової вартості активів товариства на початок фінансового року;

отримує від товариства будь-які доходи, за винятком доходів у вигляді винагороди за виконання функцій члена дирекції;

є власником частки більше ніж 5 відсотків статутного капіталу товариства (самостійно або разом з афілійованими особами);

є державним службовцем;

є аудитором товариства або була ним протягом трьох років, що передували його обранню до складу дирекції;

бере участь в аудиті товариства як аудитор, що працює в складі аудиторської організації, або брала участь у такому аудиті протягом трьох років, що передували його обранню до складу дирекції.

Кваліфікаційні вимоги, правила відбору та оцінки ефективності діяльності незалежних директорів визначаються у статуті господарського товариства.

Незалежний директор є членом колегіального виконавчого органу (дирекції) та має рівні права і обов'язки з іншими його членами.

Здійснюючи повноваження члена колегіального виконавчого органу (дирекції), зокрема голосуючи на його засіданнях, незалежний директор керується власним професійним досвідом щодо доцільності прийняття відповідних рішень.

З незалежним директором укладається цивільно-правовий договір.

Незалежний директор здійснює свої повноваження з дотриманням умов укладеного з ним договору та статуту товариства.»...

контроль за діяльністю менеджерів з боку ради та ефективне управління компанією в інтересах усіх її власників. Питання діяльності незалежних директорів є найбільш актуальним для публічних компаній, акції яких перебувають у власності великої кількості дрібних акціонерів. Такі власники, як правило, не здатні здійснювати контроль за діяльністю виконавчого органу через відсутність у них повної інформації та відповідних ресурсів. Рада директорів є саме тим механізмом, який покликаний виправити цей недолік. Для того щоб рада могла здійснювати незалежний контроль за діяльністю менеджменту та однаковою мірою представляти інтереси всіх акціонерів (а не певної групи акціонерів), до її складу мають входити незалежні директори.

Інститут незалежних директорів є важливою частиною сучасної системи корпоративного управління, унікальним інструментом незалежного контролю за діяльністю менеджерів та захисту міноритарних акціонерів. Одним із пріоритетних напрямів законодавчих і регулятивних заходів, до яких вдаються за кордоном з метою недопущення в майбутньому корпоративних конфліктів на кшталт тих, що відбулися з фірмами «Enron» та «Worldcom»*, є посилення у раді директорів ролі незалежних директорів. Так, оприлюднені звіти щодо дослідження регулювання у сфері корпоративного права компаній європейський «Winter Report», американський «Conference Board Findings and Recommendations» та новий британський «Briggs Review» розглядають інститут незалежних директорів як один з основних механізмів удосконалення системи корпоративного управління. Незважаючи на свою поширеність як у західних країнах, так і пострадянських, зокрема в Росії, інститут незалежних директорів є мало відомим в Україні. Більш того, нерідко можна почути думку, що поняття «незалежний директор» суперечить нормам українського законодавства

* Йдеться про два найбільш відомі корпоративні конфлікти останніх часів у США, пов'язані із завищенням прибутків менеджментом компаній, через які сталася своєрідна криза корпоративної довіри та з'явився новий термін – «енронія». – Прим. ред.

і не має права на існування в межах чинного правового поля.

Останнім часом питання ефективності роботи виконавчих органів компанії, у тому числі ради директорів, стає дедалі більш важливим. Власники бізнесу усвідомлюють необхідність відмови від кустарно-підприємницького підходу до організації управління бізнесом. Інститут незалежних директорів є новацією, яка, на перший погляд, може здаватися штучною, привнесеною зовні. Насправді це є запозичення західного досвіду та кращої практики корпоративного управління.

У міжнародній практиці «незалежність» члена ради директорів розуміють, по-перше, як незалежність від топ-менеджменту компанії і, по-друге, як незалежність від будь-яких значних акціонерів. Важливо підкреслити, що заборона сполучати посади у виконавчому органі з членством у наглядовій (спостережній) раді, яка існує в багатьох правових системах (Україна, Німеччина, Нідерланди), хоча й сприяє певній автономності наглядової ради, проте не забезпечує її повної незалежності від виконавчого органу. Наявність трудових відносин з товариством, родинні, ділові чи будь-які інші зв'язки між членами ради та членами виконавчого органу можуть суттєво впливати на об'єктивність та неупередженість рішень членів ради.

Незалежний директор також не повинен бути представником будь-якого значного акціонера. Незалежний директор має шукати баланс інтересів різних груп акціонерів, керуючись при цьому міркуваннями довгострокового економічного добробуту компанії. Також для незалежного директора важливе значення має і його особиста репутація.

Акціонери, у тому числі й мажоритарні, на практиці розуміють, що наявність потужної та дієздатної ради директорів є конкурентною перевагою товариства.

Продувати незаангажовані та професійні судження, що мають на меті підвищення керованості підприємства та ефективності контролю за діяльністю його виконавчих органів – цього потребують від незалежних директорів.

В ідеалі незалежність «нормативна» та незалежність професійних суджень мають збігатися. Але абсолютної незалежності не існує, оскільки кандидатів на посади органів управління висувають конкретні особи, крім того незалежні члени ради, як правило, працюють у великих компаніях, що також певною мірою впливає на їх діяльність.

Дуже важливо, щоб незалежні директори справді могли виконувати свої головні завдання й мали для цього необхідні компетенції та повноваження. Незалежність та ризик конфлікту інтересів на початку і в процесі виконання обов'язків мають оцінюватися належно.

У більшості країн світу поняття «незалежний директор» визначається на законодавчому рівні або на рівні кодексів корпоративного управління. Нижче наведено приклади критеріїв «незалежності» директорів.

Велика Британія: «Доповідь лорда Кедбері». Більше половини членів ради директорів не повинні перебувати в залежності від виконавчого керівництва і не повинні мати ділових або інших зв'язків, які можуть мати матеріальний вплив на здатність висловлювати незалежне судження. При цьому володіння акціями та/або отримання матеріальної винагороди за свою діяльність є допустимою.

Росія: «Кодекс корпоративної поведінки». Незалежні директори – особи, які не тільки не є членами правління, але й незалежні від посадових осіб товариства, їх афілійованих осіб, крупних контрагентів товариства, а також не перебувають з товариством в інших відносинах, які можуть вплинути на незалежність їх суджень. Незалежними директорами реко-

мендується визнавати членів ради директорів, які:

1) не були упродовж останніх трьох років і не є посадовими особами чи працівниками товариства, а також посадовими особами чи працівниками керівної організації товариства;

2) не є подружжям, батьками, дітьми, братами (сестрами), усиновителями (усиновленими) посадових осіб товариства, посадових осіб керівної організації товариства, а також батьками, братами (сестрами) подружжя посадових осіб товариства, посадових осіб керівної організації товариства;

3) не є афілійованими особами товариства, а також афілійованими особами таких афілійованих осіб;

4) не є сторонами за зобов'язаннями з товариством, згідно з умовами яких вони можуть придбати майно (отримати кошти), вартість якого становить 10 і більше відсотків сукупного річного доходу згаданих осіб, крім отримання винагороди за участь у діяльності ради директорів;

5) не є значним контрагентом товариства (таким контрагентом, сукупний обсяг угод товариства з яким протягом року становить 10 і більше відсотків балансової вартості активів товариства);

6) не є представниками держави.

Мексика: «Кодекс корпоративного управління». Незалежний директор – особа, яка обирається з урахуванням її здібностей, досвіду та професійного визнання і яка на момент призначення не є:

1) працівником чи посадовою особою корпорації;

2) акціонером корпорації, що має вплив на посадових осіб корпорації;

3) консультантом корпорації, чий доходи значною мірою залежать від таких договірних відносин;

4) клієнтом, постачальником, боржником, кредитором корпорації;

5) працівником добровільних організацій, університетів чи закладів, які одержують значні пожертвування від корпорації;

6) генеральним директором або високою посадовою особою в раді директорів іншої корпорації, в якій генеральний директор чи посадова особа цієї корпорації є директором;

7) особою, яка перебуває в родинних стосунках з будь-якими особами, згаданими вище.

США: «Закон Сарбейнза-Окслі». Незалежними визнаються директори, які не є афілійованими особами емітента або його дочірнього підприємства і не одержують від емітента будь-яких виплат, окрім компенсації за виконання функцій директора.

На підставі положень цього закону Нью-Йоркська фондова біржа розробила нові правила лістингу, згідно з якими у раді директорів кожної компанії, яка подає заяву на отримання лістингу, більше ніж половина членів ради мають бути незалежними. Висновок про незалежність директора приймається усім складом ради директорів компанії, беручи до уваги існування будь-яких істотних зв'язків з компанією (прямих чи опосередкованих). Нью-Йоркська фондова біржа виходить з того, що визначити вичерпний перелік обставин, які можуть сигналізувати про існування конфлікту інтересів у члена ради, наперед неможливо. Через це рада має у кожному конкретному випадку, спираючись на певні факти та обставини, прийняти рішення про «незалежність» директора. Істотні зв'язки з компанією включають як ділові відносини, так і родинні стосунки. Крім того, правила визначають перелік обставин, за яких директор у будь-якому разі не може вважатися незалежним (колишні та теперішні працівники, афілійовані особи та працівники аудитора компанії).

* Міжнародна економічна організація найбільш розвинених країн світу (наразі її членами є 34 країни), що сповідує принципи представницької демократії та вільної ринкової економіки. – *Прим. ред.*

*Принципи корпоративного управління Організації економічного співробітництва та розвитку**. Для того щоб рада могла вважатися незалежною, «достатня кількість членів ради не повинна бути працівниками компанії і не повинна мати близьких відносин з компанією та її менеджментом через істотні економічні, родинні та інші зв'язки. Це не позбавляє можливості акціонерів бути членами ради».

Значення інституту незалежних директорів для вітчизняного корпоративного сектору економіки

У разі введення незалежних директорів до складу органів управління підприємство сигналізує ринку про своє бажання грати за правилами ділових відносин XXI століття та про перехід бізнесу на новий вищий рівень. Як свідчать дослідження ринку цінних паперів, вартість акцій товариств з більш удосконаленим корпоративним управлінням є вищою, ніж у інших.

Присутність незалежних директорів у складі ради сприяє підвищенню інвестиційної привабливості компанії. Незалежні директори спроможні забезпечити більш якісний, ефективний та професійний контроль за діяльністю правління з боку ради – що робить інвестицію в компанію більш захищеною. Зменшення ризику зловживання інвестованими коштами сприяє підвищенню вартості компанії.

Присутність незалежних директорів у складі ради є також одним із вагомих критеріїв визначення рівня корпоративного управління в компанії. Чим більше незалежних директорів у складі ради, тим більше підстав вважати, що компанія дотримується загальноприйнятих принципів корпоративного управління, а це, у свою чергу, сприяє підвищенню її іміджу на міжнародних ринках.

Згідно з результатами проведеного Російським інститутом ди-

ректорів дослідження інші позитивні аспекти присутності незалежних директорів у складі ради полягають у забезпеченні більшої об'єктивності публічної інформації про діяльність компанії, підвищенні довіри інвесторів до компанії та внесенні на розгляд ради нових ідей та нестандартних підходів, які сприяють розвитку компанії.

Ще одна з переваг залучення незалежних директорів — їх значна база контактів та рівень впливу на ринках. Наявність в управлінні незалежних директорів з бездоганною професійною репутацією може значно підвищити рівень довіри інвесторів до менеджменту.

Питання діяльності незалежних директорів може стати актуальним для компаній, акції яких знаходяться в лістингу закордонних, зокрема американських, фондових бірж (у тому числі через посередництво американських депозитарних розписок), або для тих, які збираються виходити на міжнародні ринки капіталів. Нові правила лістингу на Нью-Йоркській фондовій біржі, які мають набрати чинності, містять вимогу того, що більш як половина членів ради публічної компанії мають бути незалежними. Крім того, комітет ради, який призначає зовнішнього аудитора, має складатися виключно з незалежних директорів. Компаніям, які не відповідають цим вимогам, буде проблематично отримати лістинг на біржі, а ті, які його отримали раніше, можуть бути виключені з лістингу.

У конфлікті між державними і недержавними акціонерами компанії держава має більше можливостей відстоювати свою позицію, однак нерідко це відбувається в інтересах досягнення її короткострокових інтересів. Якщо у складі ради директорів з'являться незалежні директори, зникне домінування тактичних інтересів держави над стратегічними (довгостроковими). Державі це буде вигідно в перспективі, оскільки стабільний

розвиток компанії надасть можливість підвищити вартість державної частки в ній (через збільшення капіталізації компанії). Також держава зможе розраховувати на одержання дивідендів.

Таким чином, інститут незалежних директорів насамперед потрібен державі. Саме незалежні директори мають контролювати та відстоювати прозорість прийняття рішень, повноту та правильність сплати податків, своєчасну виплату заробітної плати, тобто попереджувати загрози, які впливають на прибутковість підприємства.

Інститут незалежних директорів певною мірою є компенсатором негативних сторін ринкової економіки. При цьому не слід переоцінювати його важливість, оскільки він є лише одним із великої кількості елементів сучасних економічних відносин, а ефективність його багато в чому залежить від розвитку інших (зовнішніх) рамок умов функціонування підприємства, якот: корпоративне законодавство, податкова політика, судова система та бухгалтерський облік.

Незалежні директори: український контекст

Недостатній розвиток інституту незалежних директорів в Україні пояснюється специфікою розвитку вітчизняного бізнесу. В Україні малим та середнім бізнесом здебільшого керують його власники та їх представники (довірені особи), які у своїх інтересах ефективно контролюють виконавчий менеджмент, але ще не настільки «відійшли» від управління, щоб потребувати допомоги незалежних директорів. Доки мажоритарні акціонери (власники) беруть активну участь в управлінні та контролюють менеджмент і не потребують у цьому допомоги, у них немає потреби розвивати інститут незалежних директорів. До того ж, розмір винагороди професійного незалежного директора в Україні стартує від 10 000 дол. США на місяць.

Отже, питання фінансового утримання незалежних директорів у товариствах з державною часткою власності дуже непросте, кваліфікований незалежний директор коштує дорого. Зараз багато підприємств з державною часткою власності перебувають у скрутному економічному становищі. Можливим виходом з цієї ситуації може бути введення до контракту з незалежним директором умови щодо виплати йому винагороди у вигляді певного відсотку прибутку в разі, коли завдяки рішенням ради директорів за участі незалежного директора буде одержано позитивний економічний ефект. Іншими словами, незалежний директор під час виконання своїх функцій отримує фіксовану невелику суму – і лише у разі збільшення прибутковості підприємства він одержить винагороду згідно з умовами контракту.

Потрібно зазначити, що наразі в законодавчих актах щодо діяльності акціонерних товариств обов'язкова наявність позиції незалежних директорів не закріплена. Оскільки імперативної норми немає, то і прикладів самостійних ініціатив вітчизняних компаній бачимо небагато. Законодавча новація свідчить про формування корпоративної культури і бажання компанії бути прозорою, а також про те, що акціонери підприємства заінтересовані в його розвитку.

В Україні поки що не існує ні терміну, ні поняття «незалежний директор», хоча поодинокі випадки обрання незалежних (зовнішніх) представників до наглядових рад акціонерних товариств уже є. Як правило, це відбувається в компаніях, де є стратегічний або інституційний іноземний інвестор.

Часто рекомендації стосовно використання інституту незалежних директорів в Україні наражаються на нерозуміння, а часом відкрито негативне ставлення, як зазначалося вище, можна почути і думки про неможливість за-

стосування інституту незалежних директорів у рамках чинного законодавства. Так, сьогодні досить важко уявити собі членів наглядової ради в акціонерному товаристві, які були б об'єктивно незалежні як від членів правління, так і від акціонерів. Проте положення чинного законодавства не є абсолютною перешкодою для застосування інституту незалежних директорів в Україні. Набагато суттєвішою перешкодою є, на думку автора, досить поширене уявлення про те, що член наглядової ради є виразником виключно інтересів акціонера або групи акціонерів, голосами яких він обирається до наглядової ради. Наглядову раду потрібно насамперед розглядати як механізм балансування інтересів усіх акціонерів для забезпечення довгострокового економічного добробуту компанії. Популяризація саме такого розуміння ролі наглядової ради та усвідомлення переваг присутності незалежних директорів у її складі неодмінно матиме результатом запровадження та подальший розвиток інституту незалежних директорів в Україні. Першим кроком до цього може стати прийняття Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку *Принципів корпоративного управління для акціонерних товариств*, у яких буде відображено концепцію незалежних директорів.

Підсумовуючи сказане, наголосимо на тому, що прийняття відповідних змін до законів України, які врегулюють призначення та діяльність незалежних директорів, дасть змогу корпоративному сектору економіки України вийти на новий вищий рівень, який відповідає міжнародним стандартам корпоративного управління. Така новація сприятиме залученню інвестицій в українську економіку, отже, буде одним з чинників, які впливатимуть на її піднесення, водночас допомагаючи реалізувати стратегічні інтереси держави. ▲

- Сучасний етап розвитку української державності характеризується спрямуванням на підвищення прозорості та демократичності діяльності державних органів, зокрема формування партнерських відносин між інституціями держави. Налагоджені процеси взаємодії органів державної влади є запорукою більш ефективного функціонування державного апарату на всіх рівнях. Реалії сьогодення, політичні та економічні перетворення, необхідність економії державних коштів та обмеженість фінансування зумовлюють актуальність питання формування нових, прогресивних способів взаємодії між органами державної влади загалом, а також щодо захисту інтересів держави зокрема.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ФДМУ ТА ЙОГО РЕГІОНАЛЬНИХ ВІДДІЛЕНЬ З ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ щодо захисту та представництва інтересів держави

Дмитро БОНДАРЕНКО

головний спеціаліст – юрисконсульт юридичного відділу
РВ ФДМУ по Запорізькій області, канд. юр. наук

Наразі поняття та форми взаємодії органів державної влади потребують визначення та унормування на законодавчому рівні, тому це питання заслуговує на всебічне вивчення.

Дослідженню різних аспектів взаємодії державних органів приділяли увагу такі автори, як А. Солонар, Н. Гончарук, Т. Корнякова, В. Корж. Аналіз досліджень свідчить про те, що особливості взаємодії Фонду державного майна України та його регіональних відділень з органами прокуратури щодо захисту та представництва інтересів держави поки не знайшли достатнього наукового відображення.

Взаємодія у широкому розумінні – це зв'язок між предметами у дії, а також погоджена дія між ким-небудь або чим-небудь. Взаємодія виступає інтегруючим фактором, за допомогою якого відбувається об'єднання умовних частин у визначений тип умовної цілісності.

Істотними рисами, які характеризують процес взаємодії, на думку автора, є такі:

- наявність елементів взаємодіючої впливу;
- активний характер, що проявляється у формі дій учасників;
- збереження та забезпечення ефективного функціонування і розвитку певної системи.

Виходячи з цього автор пропонує визначити взаємодію зазначених вище державних органів, що відбувається у сфері захисту інтересів держави, як зовнішній прояв певною мірою врегульованих законодавчими нормативно-правовими актами, узгоджених за часом, місцем, засобами і цілями функціонально-зумовлених дій зазначених суб'єктів у процесі захисту інтересів держави.

Процес взаємодії, як і будь-який інший суспільний процес, має базуватися на певній системі

принципів. На думку автора, взаємодія з органами прокуратури буде ефективною за умов дотримання таких принципів (за В. Корж):

- ✓ законності (тобто правової регламентації діяльності кожного суб'єкта);
- ✓ динамічності;
- ✓ самостійності кожного суб'єкта;
- ✓ повної незалежності суб'єктів у використанні правомірних засобів та методів;
- ✓ розмежування функцій суб'єктів;
- ✓ визначення обсягу та меж повноважень суб'єктів.

Загалом можливе виділення двох основних форм взаємодії між органами державної влади та органами прокуратури:

постійної форми взаємодії, яка відбувається протягом усього періоду функціонування (діяльності) певних державних органів. Така форма взаємодії включає в себе об'єднання зусиль і зумовлена специфікою сфери діяльності. Прикладами такої взаємодії можуть слугувати спільні інформаційні заходи (обмін статистичною інформацією, обмін та узагальнення інформації про порушення норм законодавства, оперативне інформування про виявлені порушення); колегіальні заходи (наради, створення робочих груп та ін.); практичні заходи (спільні перевірки та ін.).

тимчасової форми взаємодії, спрямованої на розв'язання відносно невеликих за обсягом конкретних завдань, виконання яких через певні чинники потребує об'єднання зусиль взаємодіючих органів на нетривалий час. Цей вид взаємодії організовується виключно з локальними цілями. Прикладом такої взаємодії між Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями та органами прокуратури є окремі звернення з метою вжиття заходів прокурорського реагування, представництва

та захисту інтересів держави у зв'язку з конкретними фактами їх порушення.

За характером зв'язків між суб'єктами взаємодія поділяється на безпосередню та опосередковану. Перший різновид передбачає встановлення безпосередніх зв'язків між взаємодіючими суб'єктами та узгодження взаємозалежних дій у процесі виконання ними спільних завдань.

Другий різновид не передбачає встановлення прямих контактів між взаємодіючими суб'єктами. Діяльність суб'єктів здійснюється автономно і може бути не пов'язана з виконанням загального (спільного) для них управлінського рішення, хоча виконання певних дій одним із елементів взаємодії справляє вплив на результати вирішення тих або інших завдань рештою.

З метою успішного розроблення нових та вдосконалення існуючих форм взаємодії органів державної влади потрібно обов'язково враховувати специфіку сфери їх діяльності та особливості функціонування.

Так, до специфічних рис діяльності Фонду державного майна України, який є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, можна віднести *ініціювання і реалізацію суспільних відносин у сфері управління державною власністю*.

Конкретизуючи об'єкт дослідження, зазначимо, що до основ-

них завдань Фонду державного майна України згідно із Законом України «Про Фонд державного майна України», зокрема, належать: здійснення контролю у сфері організації та проведення приватизації державного майна, відчуження державного майна у випадках, установлених законодавством, передання державного майна в оренду та користування; повернення у державну власність державного майна, що було приватизоване, відчужене або вибуло з державної власності з порушенням законодавства; управління корпоративними правами держави, які перебувають у сфері його управління.

Виконання зазначених окремих завдань неможливе без провадження претензійно-позовної роботи юридичними підрозділами Фонду державного майна України та його регіональних відділень, що, у свою чергу, безпосередньо пов'язано з ініціюванням звернень до правоохоронних органів загалом та органів прокуратури зокрема (іншими словами, з однією з форм ефективної взаємодії). Таким чином, головною метою взаємодії Фонду державного майна України та його регіональних відділень з органами прокуратури є захист та представництво інтересів держави.

Згідно з Конституцією України та Законом України «Про прокуратуру» прокурор виступає особливим суб'єктом господарського процесу і його участь у господарському судочинстві зумовлена необхідністю виконання функції представництва інтересів держави у випадках, передбачених законом, тобто функція представництва інтересів у господарському суді є для органів прокуратури конституційною.

Виходячи з цього положення та вимог частини 1 статті 36¹

Закону України «Про прокуратуру» представництво прокуратурою інтересів держави в суді полягає у здійсненні прокурорами від імені держави процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів держави на будь-якій стадії господарського процесу у випадках, передбачених законом.

Таким чином, взаємодія між Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями та органами прокуратури відбувається насамперед у рамках реалізації законодавчо установлених функцій цих державних органів і є необхідною умовою їх функціонування.

Незважаючи на наявність нормативно-правової бази, яка регулює діяльність органів державної влади та органів прокуратури щодо захисту інтересів держави, досі існують окремі питання, вирішення яких сприятиме значному підвищенню ефективності взаємодії. Одним з таких питань є необхідність у міжвідомчих актах, які регулюють діяльність відповідних державних органів у визначеній сфері, внаслідок чого буде розв'язано і дуже важливу, на думку автора, проблему управління такою взаємодією.

Удосконалення будь-якої форми взаємодії має ініціюватися саме взаємодіючими органами. Така ініціатива сприятиме зміцненню та деталізації процесів взаємодії і, як результат, зумовить ефективне виконання основних завдань, досягнення головних цілей, що і є основною метою створення та функціонування конкретних державних органів.

Проведене дослідження показало, що на практиці відбувається багато випадків взаємодії, що здійснюється не лише відповідно до заздалегідь скоординованих на вищому державному

або законодавчому рівнях дій, а й ініціативи одного із суб'єктів взаємодії. Прикладами результатів такої взаємодії за ініціативою можуть слугувати розроблені та затверджені спільними наказами Порядок взаємодії Державного комітету України із земельних ресурсів і його територіальних органів та органів прокуратури з питань захисту інтересів держави у сфері регулювання земельних відносин і Порядок взаємодії між органами державної податкової служби, Державного казначейства України та прокуратури щодо захисту інтересів держави при здійсненні судочинства за позовами про відшкодування податку на додану вартість, низка інших нормативних актів. Зазначені порядки (на доповнення до існуючої нормативно-правової бази) узгоджують питання взаємодії

між державними органами та органами прокуратури в конкретній сфері та з урахуванням специфіки діяльності конкретних органів виконавчої влади.

Таким чином, доходимо висновку, що сьогодні, коли органи приватизації не звільнені від сплати судового збору і в багатьох випадках не мають коштів для самостійного звернення до суду, Порядок взаємодії між Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями та органами прокуратури щодо захисту інтересів держави, розроблений з урахуванням специфіки сфери діяльності ініціюючого органу та затверджений спільними наказами, надав би змогу узгодити та вдосконалити всі етапи взаємодії, сприяючи насамперед підвищенню ефективності захисту інтересів держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Солонар А. В. Особливості взаємодії державного реєстратора з органами державної влади / А. В. Солонар // Публічне право. – 2012. – № 4.
2. Гончарук Н. Взаємодія місцевих органів влади в Україні / Н. Гончарук, Л. Рудвольга // Акт. пробл. держ. управл.: зб. наук. пр. – Д.: ДРІДУ УАДУ, 2002. – Вип. 2 (12).
3. Корнякова Т. В. Прокуратура і органи позавідомчого контролю: нагляд і взаємодія: дис. канд. юр. наук: 12.00.10. – Одеса, 2004.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел] – К.: ВТФ «Перун», 2002.
5. Корж В. Взаємодія прокурора з органами державної влади, управління та контролю / В. Корж // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. – № 6.
6. Про Фонд державного майна України: закон України від 09.12.2011 № 4107-VI // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2012. – № 2. – С. 3 – 8.
7. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996. – К.: Україна, 1996.
8. Про прокуратуру: закон України від 05.11.1991 № 1789-XII: текст зі змінами станом на 01.05.2014 [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА:ЗАКОН».
9. Порядок взаємодії Державного комітету України із земельних ресурсів і його територіальних органів та органів прокуратури з питань захисту інтересів держави у сфері регулювання земельних відносин: затв. спільн. наказом Держкомзему та Генпрокуратури України від 10.03.2010 № 225/15 [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА:ЗАКОН».
10. Порядок взаємодії між органами державної податкової служби, Державного казначейства України та прокуратури щодо захисту інтересів держави при здійсненні судочинства за позовами про відшкодування податку на додану вартість: затв. спільн. наказом ДПАУ, Держказначейства та Генпрокуратури України від 18.06.2008 № 401/214/32 [Електронний ресурс]. Доступ із системи «ЛІГА:ЗАКОН».

РЕЄСТР

юридичних осіб, які уклали (переуклали) у червні 2014 року договір з Фондом державного майна України про організацію продажу майна, що перебуває в державній власності

Код за ЄДРПОУ	Номер договору	Дата укладення (переукладення) договору	Повна назва юридичної особи	Фактичне місцезнаходження юридичної особи	Керівник
Закарпатська область					
22073488	153	10.06.14	ТОВ «Бізнес-Консалтинг»	89600, м. Мукачево, вул. Берегівська, 17/4, тел. (03131) 2-23-43	Кобака Георгій Андрійович
м. Київ					
16470831	154	10.06.14	Українська універсальна товарна біржа	03680, м. Київ, просп. Академіка Глушкова, 1, Експоцентр України, павільйон № 6, тел.: (044) 594-96-24, 596-95-40	Стрельченко Валерій Анатолійович
32069037	155	11.06.14	Товарна біржа «Універсальна товарно-сировинна біржа»	01054, м. Київ, вул. Воровського, 51, офіс 11, тел. (044) 482-07-42, 482-07-43	Тараторін Юрій Михайлович
35141681	159	17.06.14	Товарна біржа «КМФБ»	03150, м. Київ, вул. Димитрова, 5б, тел. (044) 383-61-03	Ільченко Сергій Миколайович
31813611	166	18.06.14	Універсальна товарна біржа «Контрактовий дім «УМВБ»	04070, м. Київ, вул. Межигірська, 1, тел.: (044) 461-54-26, 461-54-39	Камінський Антон Антонович
Дніпропетровська область					
23364874	160	17.06.14	Товарна біржа «Катеринославська»	49006, м. Дніпропетровськ, просп. Пушкіна, 49, офіс 4/1, тел.: (0562) 32-07-60, 32-07-77, (056) 770-02-12, (0562) 36-65-55	Коган Костянтин Юрійович
30168871	168	18.06.14	Криворізька універсальна товарна біржа	50077, м. Кривий Ріг, вул. Івана Сірка, 40, тел.: (0564) 26-27-15, (056) 404-21-01	Бойчук Сергій Степанович
Запорізька область					
20481361	161	17.06.14	Запорізька товарна біржа «ГІЛЕЯ»	69037, м. Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 41, тел.: (061) 233-32-73, 220-01-27	Ковальчук Георгій Миколайович
30654056	170	20.06.14	ТОВ «НЕКОС +»	71112, м. Бердянськ, вул. Свердлова, 28, тел. (06153) 7-23-70	Зотов Леонід Андрійович
Херсонська область					
33824782	162	17.06.14	Товарна біржа «Максимум»	73000, м. Херсон, вул. 9 Січня, 15, офіс 526, тел. (0552) 42-02-62	Ружин Анатолій Володимирович
Харківська область					
14086755	164	18.06.14	Харківська товарна біржа	61058, м. Харків, просп. Леніна, 5, тел.: (057) 701-36-01, 701-36-24	Зотов Ігор Володимирович
14078715	169	20.06.14	Українсько-Російська товарна біржа	61145, м. Харків, вул. Шатилова Дача, 4, офіс 110, тел.: (057) 757-07-62, 757-07-63	Карпович Сергій Дмитрович
Хмельницька область					
32452151	165	18.06.14	Товарна біржа «Подільська»	29000, м. Хмельницький, вул. Театральна, 10, тел.: (0382) 70-22-10, 70-22-11, 79-58-01	Бацура Олександр Степанович
Тернопільська область					
24633715	167	18.06.14	Товарна біржа «Тернопільська агропромислова біржа»	46001, м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14/305, тел. (0352) 52-52-75	Коровкін Олександр Миколайович
Івано-Франківська область					
30106752	171	20.06.14	Прикарпатська універсальна товарна біржа	76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 9, тел.: (0342) 50-56-56, 50-12-13	Андрусенко Олександр Володимирович

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засвідчення вірності копій документів і виписок з них та справжності підпису на документах (Витяг)

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

... 3. В абзаці чотирнадцятому частини четвертої статті 7 та абзаці шостому частини п'ятої статті 16 *Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)»* (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 34, ст. 160; 2001 р., № 9, ст. 39; 2011 р., № 23, ст. 160) слова «нотаріально посвідчені» виключити, а після слів «для органів місцевого самоврядування» доповнити словами «засвідчені нотаріально або посадовою особою відповідного органу приватизації»...

...12. У частині шостій статті 28 *Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»* (Відомості Верховної

Ради України, 2010 р., № 18, ст. 141) слово «здійсненні» замінити словом «вчиненні».

13. В абзаці другому частини другої статті 11 *Закону України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності»* (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 18, ст. 157) слова «нотаріально посвідчені копії» замінити словами «оригінал (ксерокопію, нотаріально засвідчену копію)».

II. Цей Закон набирає чинності через 60 днів з дня його опублікування*.

*Виконуючий обов'язки
Президента України,
Голова Верховної Ради
України* О. ТУРЧИНОВ

м. Київ
13 травня 2014 року
№ 1253-VII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів (Витяг)

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

...2. У частині четвертій статті 89 *Господарського кодексу України* (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18 – 22, ст. 144) слова «та установчими документами товариства» виключити.

3. Частину третю статті 99 *Цивільного кодексу України* (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40 – 44, ст. 356) викласти в такій редакції:

«3. Повноваження члена виконавчого органу можуть бути в будь-який час припинені або він може

бути тимчасово відсторонений від виконання своїх повноважень».

4. У частині третій статті 51 *Закону України «Про акціонерні товариства»*** (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., № 50 – 51, ст. 384; 2011 р., № 35, ст. 344) слова «виплати винагороди та відповідальність членів наглядової ради визначаються» замінити словами «членів наглядової ради та виплати їм винагороди визначається».

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування***.

*Виконуючий обов'язки
Президента України,
Голова Верховної Ради
України* О. ТУРЧИНОВ

м. Київ
13 травня 2014 року
№ 1255-VII

* Опубліковано в газеті «Голос України» від 7 червня 2014 р. № 109. – Прим. ред.

** Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2009, № 1, с. 23 – 55. – Прим. ред.

*** Опубліковано в газеті «Голос України» від 31 травня 2014 р. № 104. – Прим. ред.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України

від 29 січня 2014 р. № 33

від 18 червня 2014 р. № 193

Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Внести зміну до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 29 січня 2014 р. № 33 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської

діяльності у 2013 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»* (Офіційний вісник України, 2014 р., № 13, ст. 397, № 34, ст. 908, № 37, ст. 989), доповнивши абзац другий після слів «цін і тарифів,» словами «та публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України».

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2014, № 4, с. 14. – Прим. ред.

Прем'єр-міністр України А. ЯЦЕНЮК

ФДМУ інформує

У першому півріччі 2014 року акціонерні товариства, що перебувають у сфері управління Фонду державного майна України, сплатили до Державного бюджету України 398,2 млн грн. дивідендів на державну частку акцій. У 2013 році до Державного бюджету перераховано 125,2 млн грн. при прогнозних показниках у 70 млн грн. Показники 2014 року за результатами першого півріччя перевищили минулорічні у 3,2 раза.

Найбільшим платником дивідендів на сьогодні є ПАТ «Турбоатом», яке сплатило до бюджету 219,25 млн грн. (у минулому році цим акціонерним товариством сплачено 69,7 млн грн. дивідендів). Ще одним великим платником дивідендів стало ПАТ «Донбасенерго», яке сплатило до бюджету 136,8 млн грн. відповідно до умов приватизації підприємства у 2013 році.

Підприємства зі сфери управління ФДМУ, що сплатили у 2014 році понад 1 млн грн. дивідендів на корпоративні права держави

Назва товариства	Розмір корпоративних прав	Сума сплачених дивідендів
ВАТ «Турбоатом»	75,22 %	219,25 млн грн.
ПАТ «Сумиобленерго»	25 %	6,5 млн грн.
ПАТ «Донбасенерго»*	60,7 %	136,8 млн грн.
АК «Харківобленерго»	65 %	5,6 млн грн.
ВАТ «Хмельницькобленерго»	70,01 %	10,2 млн грн.
ПАТ «Миколаївобленерго»	70 %	3,6 млн грн.
ЗАТ «Готель Україна»	50 %	2,4 млн грн.
ПрАТ «Президент-готель»	100 %	2,5 млн грн.
ПАТ «Науково-технічний комплекс «Електронприлад»	91,77 %	1,5 млн грн.
ПАТ «Укртранслізінг»	47,67 %	5,8 млн грн.
ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»	51 %	2,18 млн грн.

* Сплачено відповідно до умов договору купівлі-продажу від 27 серпня 2013 року.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Про затвердження переліку об'єктів права державної власності,
що підлягають приватизації у 2014 році

від 17 липня 2014 р. № 667-р
 Київ

1. Відповідно до пункту 7 розділу «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» затвердити перелік об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2014 році, згідно з додатком.

2. Суб'єктам управління об'єктами права державної власності, перелік яких затверджений цим розпорядженням, у місячний строк з дня прийняття рішення про їх приватизацію передати Фондові державного майна функції з управління такими об'єктами.

3. Фонду державного майна:
 затвердити перелік об'єктів малої приватизації, що підлягають продажу в 2014 році;

подати Кабінетові Міністрів України помісячний пооб'єктний план-графік продажу об'єктів, включених до затвердженого цим розпорядженням переліку, передбачивши оптимальний строк їх продажу з урахуванням кон'юнктури ринку приватизаційних продажів та попиту на об'єкти приватизації.

Прем'єр-міністр України А. ЯЦЕНЮК

*Додаток
 до розпорядження Кабінету Міністрів України
 від 17 липня 2014 р. № 667-р*

ПЕРЕЛІК
об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації в 2014 році

Об'єкти груп В, Г, Е

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
Транспортна галузь		
Мінінфраструктури		
<i>Група Г</i>		
13655435	ПрАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод»	100
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
01057723	ПАТ «Гайворонський тепловозоремонтний завод»	100
05538626	ПАТ «Васильківське вантажне автотранспортне підприємство»	3,134
33009052	ПАТ «Луганське регіональне управління автобусних станцій»	35,986
20571354	ПрАТ «Київське обласне дилерське підприємство «Агросервіс»	0,004
	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Іллічівський судноремонтний завод»	
01130667	ПАТ «Авіаційне підприємство спеціального призначення «Меридіан»	100
<i>Група Е</i>		
30369224	ПрАТ «Авіакомпанія «Горлиця»	35,694
32255274	ТОВ «Торговий флот Донбасу»	25,1

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
25641214	ТОВ «Київтехсервіс»	99,515
Нафтогазова галузь		
Міненерговугілля		
<i>Група В</i>		
21133751	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Борщівгаз»	25
21136689	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Бучачгаз»	25
21136718	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Бережанигаз»	25
03338649	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Вінницягаз»	25
05524660	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Гадячгаз»	25
21135371	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Гусятингаз»	25
03340920	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз»	25
03361075	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Донецькоблгаз»	38,28
21131775	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Заліщикигаз»	25
03345716	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Запоріжжгаз»	25
21131887	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Збаражгаз»	25

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
21138352	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Зборівгаз»	25
03361046	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Івано-Франківськгаз»	25
03365222	ВАТ по газопостачанню та газифікації «Кіровоградгаз»	51
20578072	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Київоблгаз»	25
14028568	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Кременецьгаз»	25
03351734	ПАТ «Кременчукгаз»	25
05524713	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Лубнигаз»	25
05451150	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Луганськгаз»	25
03349039	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Львівгаз»	25
05535349	ВАТ «Мелітопольгаз»	25
05410263	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Миколаївгаз»	25
21135833	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Монастириськгаз»	25
14055654	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Підволочиськгаз»	25
03351912	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Полтавагаз»	25
03366701	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Рівнегаз»	25
03352432	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Сумигаз»	25
21156166	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Теребовлягаз»	25
03353503	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Тернопільгаз»	25
21155959	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Тернопіль-міськгаз»	25
20538865	ПАТ «Тисменицягаз»	25
03361419	ПАТ «Уманьгаз»	25
05395598	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Хмельницькгаз»	25
03361402	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Черкасигаз»	51
03358104	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Чернігівгаз»	25
21155830	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Чортківгаз»	25
03361394	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз»	25
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
20413052	ПАТ по газопостачанню та газифікації «Коростишівгаз»	22,001

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
Будівництво		
Міненерговугілля		
<i>Група Г</i>		
00180634	ПАТ «Донбасшахтобуд»	100
Фонд державного майна		
<i>Група Г</i>		
04880239	ПАТ «Дніпрометробуд»	100
<i>Група В</i>		
01036491	ПАТ «Будівельно-монтажне управління 20»	14,392
00180373	ПАТ «Укрвуглепромтранс»	100
00177158	ПАТ «Укрзахідвуглебуд»	48,667
01036483	ПАТ «Херсонводбуд»	49,549
01373341	ПАТ «Славутський завод залізобетонних виробів»	95,85
02133082	ПАТ «Пересувна механізована колона – 4»	8,717
35568570	ПАТ «Індустріальна скляна компанія»	23
<i>Група Е</i>		
33054220	ТОВ «Містечко інвалідів»	50
Енергетика		
Міненерговугілля		
<i>Група В</i>		
22927045	ПАТ «Центренерго»	78,29
00130872	ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	25
00131305	ПАТ «Київенерго»	25
23359034	ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	25
23269555	ПАТ «ДТЕК Західенерго»	25
00131268	ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»	25
00130694	ПАТ «Вінницяобленерго»	25
00130760	ПАТ «Чернівціобленерго»	25
00131529	ПАТ «Закарпаттяобленерго»	25
00131771	ПАТ «Херсонська ТЕЦ»	99,833
05471158	ПАТ «Одеська ТЕЦ»	99,99
30083966	ПАТ «Миколаївська ТЕЦ»	100
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
23343582	ПАТ «Донбасенерго»	25
00130926	ВАТ «Запоріжжяобленерго»	60,248
23399393	ПАТ «Миколаївобленерго»	70
00131713	ПАТ «Енергопостачальна компанія «Одесаобленерго»	25,006
23293513	ПАТ «Сумиобленерго»	25
00130725	ВАТ «Тернопільобленерго»	50,999
00131954	Акціонерна компанія «Харківобленерго»	65,001
22800735	ПАТ «Черкасиобленерго»	46

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
22767506	ПАТ «Хмельницькобленерго»	70,009
00130820	ПАТ «Дніпродзержинська теплоелектроцентраль»	99,928
Наукова, дослідницька і освітня діяльність		
Мінерговугілля		
<i>Група В</i>		
24183643	ПАТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут «Вуглемеханізація»	50
00174036	ПАТ «Науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут з автоматизації вугільної промисловості»	100
Фонд державного майна		
<i>Група Г</i>		
14309824	ПАТ «Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів»	94,443
14311577	ПАТ «Український науково-дослідний інститут технології машинобудування»	35,266
00220477	ВАТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування»	50
<i>Група В</i>		
14310661	ПрАТ «Науково-технічний випробувальний центр «Спектр-Т»	12,648
00216488	ПАТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут засобів технологічного устаткування «Велт»	100
32133730	ПАТ «Науково-виробниче підприємство «Система»	100
02498091	ПрАТ «Херсон-Діпромiсто»	17,997
<i>Група Е</i>		
20077482	ПрАТ «Українська енергозберігаюча сервісна компанія»	99,659
25594064	ПАТ «Науково-виробничий концерн «Наука»	46,449
03579166	ТОВ «Проектно-вишукувальний інститут «Одесагропроект»	13,64
30019780	ТОВ «Учбово-атестаційний центр по неруйнівному контролю»	25,003
Хімічна промисловість		
Фонд державного майна		
<i>Група Г</i>		
00206539	ПАТ «Одеський припортовий завод»	99,567
05761318	ВАТ «Акціонерна компанія «Свема»	91,596
<i>Група В</i>		
30165577	ПАТ «Фермент»	12,828

Продовження додатка

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
<i>Група Е</i>		
24829068	ПАТ «Емальхімпром»	12,455
32557330	ЗАТ «Банк крові»	50,998
Машино- та приладобудування		
Фонд державного майна		
<i>Група Г</i>		
30832888	ПАТ «Азовмаш»	50
14313332	ПАТ «Дніпровський машинобудівний завод»	25
14309988	ПАТ «Закарпатський завод «Електроавтоматика»	94,534
14309913	ПАТ «Машинобудівне виробниче об'єднання «Оріон»	50
22607719	ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон»	96,186
14307392	ПАТ «Чернігівський завод радіоприладів»	25
00236062	ПАТ «Кам'янець-Подільськсьільмаш»	30,979
14314972	ПАТ «Рівненський завод «Газотрон»	36,255
<i>Група В</i>		
14312980	ПАТ «Чорноморський суднобудівний завод»	9,64
14311459	ПАТ «Завод «Прилив»	99,989
14308753	ПАТ «Завод «Красний луч»	100
03326877	ПАТ «Нікопольський завод трубопровідної арматури»	29,996
00165652	ПАТ «Артемівський машинобудівний завод «Победа труда»	99,981
00235814	ПАТ «Гідросила МЗТГ»	1,337
14307512	ПАТ «АРКСІ»	6,839
05748890	ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»	15,024
05777118	ПрАТ «Перемишлянський приладобудівний завод «Модуль»	24,72
14312499	ПАТ «Машинобудівний завод «Аметист»	49,569
14314682	ПАТ «Чернівецький радіотехнічний завод»	21,524
<i>Група Е</i>		
30412929	ПрАТ «ЮЕНПІКОМ»	30
23073489	ПрАТ «Іста-Центр»	21,552
31982410	ПрАТ «Тюмень-медико-Сміла»	38,022
Агропромисловий комплекс		
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
00375906	ПАТ «Горлівський комбінат хлібопродуктів»	11,133

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
00699224	ВАТ «Запорізьке облплем-підприємство»	50
00951729	ПАТ «Білоцерківський елеватор»	0,12
00913574	ПАТ «Агропромтехпостач»	99,81
04685271	ПАТ «Бориспільське підприємство «Сортнасінеовоч»	25
00385661	ПАТ «Браїлівське»	6,464
04762586	ПрАТ «Браїлівська база зберігання та реалізації засобів захисту рослин»	48,994
20597543	ПАТ «Племзавод «Яненківський»	25,44
24215478	ПрАТ «Яготинський рибгосп»	25
05533112	ПАТ «Кіровоградський комбінат по випуску продовольчих товарів»	99,499
00710457	ВАТ «Сільськогосподарське підприємство «Селекція-племресурси»	12,91
00846279	ПАТ «Племінний завод імені Літвінова»	26,016
00412292	ПАТ «Луценко»	24,999
23050348	ПрАТ «Хлібозавод «Залізничник»	48,021
00486801	ПАТ «Червоний чабан»	24,945
00711534	Відкрите сільськогосподарське акціонерне товариство «Деражнянське підприємство по племінній справі в тваринництві»	25
00711451	ПАТ «Війтовецьке підприємство по племінній справі в тваринництві»	25,447
32191703	ПАТ «Білики»	97,361
<i>Група Е</i>		
32883575	ПрАТ «М'ясо-молочний комплекс «Сіверський»	25
03771732	ТОВ «Світ ласощів»	40
32557832	ПрАТ «НВАП «Новогаляшинська біофабрика»	33,33
Добувна промисловість		
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
05762281	ПАТ «Стебницьке гірничо-хімічне підприємство «Полімінерал»	6,367
00174846	ПАТ «Шахта імені О. Ф. Засядька»	16,537
00191827	ПрАТ «Комсомольське рудоуправління»	0,326

Код згідно з ЄДРПОУ	Найменування об'єкта	Розмір пакета акцій, відсотків
35879807	ПАТ «Львівська вугільна компанія»	37,578
<i>Група Е</i>		
20449073	ТОВ «Керамнадра»	50,451
Торгівля		
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
00018201	ПАТ «Укрнафтопродукт»	50
05481582	ПАТ «Луганськнафтопродукт»	36,536
05390842	ПАТ «Струмок»	19,82
30704866	ПАТ «Виробництво «Технік»	28,026
<i>Група Е</i>		
32458441	ЗАТ «Корес»	50,999
20272048	ПрАТ «Об'єднана інжинірингова компанія»	9,375
33104103	ПрАТ «М-Сервіс»	20,391
24647249	ЗАТ «Топазімпекс»	5,53
Виробництво товарів		
Фонд державного майна		
<i>Група Г</i>		
00306650	ВАТ «Тернопільське об'єднання «Текстерно»	25
<i>Група В</i>		
00152448	ПАТ «Білоцерківський завод гумових технічних виробів»	89,507
<i>Група Е</i>		
19358098	ТОВ «Тема»	40
Фінансова діяльність		
Фонд державного майна		
<i>Група Е</i>		
30370450	ЗАТ «Спеціалізована акціонерна страхова компанія «Спецексімстрах»	51
19388768	ПАТ «Укрбизнесбанк»	0,001
00039019	ПАТ «Укрсоцбанк»	0,00004
Охорона здоров'я, спорт та відпочинок		
Фонд державного майна		
<i>Група В</i>		
02574248	Генеральне агентство по туризму в Чернівецькій області – ВАТ «Туристичний комплекс «Черемош»	9,677
<i>Група Е</i>		
30058128	ПрАТ «Президент-готель»	100
05503496	ТОВ «Оздоровчий комплекс «Пролісок»	31,07
21519858	ПрАТ «Атомпрофоздоровниця»	30

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ НАКАЗ

Про внесення змін до нормативно-правового акта

від 16 квітня 2014 р. № 1104

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 червня 2014 р. за № 643/25420

Відповідно до Законів України «Про приватизацію державного майна», «Про акціонерні товариства», «Про депозитарну систему України», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та з метою приведення у відповідність із вимогами чинного законодавства НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до Порядку проведення пільгового продажу акцій акціонерних товариств, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 3 липня 2000 року № 1368, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 липня 2000 року за № 428/4649*, що додаються.

2. Управлінню планування та пільгового продажу Департаменту планування процесів приватизації та реформування власності забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Голови Фонду.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування**.

Голова Фонду О. РЯБЧЕНКО

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
17 червня 2014 р. за № 643/25420

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Фонду державного майна України
16 квітня 2014 року № 1104

ЗМІНИ

до Порядку проведення пільгового продажу акцій акціонерних товариств

1. У розділі I:

1) пункт 1.1 викласти в такій редакції:

«1.1. Цей Порядок розроблено відповідно до вимог Законів України «Про приватизацію державного майна», «Про акціонерні товариства», «Про депозитарну систему України», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні.»;

2) у пункті 1.3:

абзаци п'ятий, шостий викласти в такій редакції:

«заявник – працівник або колишній працівник АТ, який відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» має право на пільгове придбання акцій АТ;

завершення пільгового продажу акцій АТ – видання розпорядження про проведення депозитарною установою облікової операції (списання) акцій АТ з рахунку у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації) та видання державним органом приватизації наказу про завершення пільгового продажу акцій.»;

в абзаці дев'ятому слова «перелік власників акцій» замінити словами «перелік фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах».

2. У розділі II:

1) пункт 2.3 викласти в такій редакції:

«2.3. Голова правління АТ у 5-денний строк після реєстрації випуску акцій АТ та зарахування цих акцій на рахунок у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації) видає наказ про призначення представників підприємства до складу комісії, форма якого наведена в додатку 1 до цього Порядку, та передає цей наказ разом з копією свідоцтва про державну реєстрацію АТ, копією свідоцтва про реєстрацію випуску акцій, копією договору про обслуговування емісії цінних паперів та копією глобального сертифіката з відміткою депозитарної установи про його депонування до державного органу приватизації.»;

2) в абзаці другому пункту 2.4 слова «члени комісії – представники акціонерного товариства» замінити словами «члени комісії – представники державного органу приватизації та акціонерного товариства»;

3) у пункті 2.5:

абзаци п'ятий, шостий викласти в такій редакції: «своєчасне оформлення та подання на затвердження до державного органу приватизації протоколу засідання комісії про підсумки приймання заяв на пільгове придбання акцій;

своєчасне подання до відповідного підрозділу державного органу приватизації у двох примір-

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2000, № 8, с. 36 – 48. – Прим. ред.

** Опубліковано в «Офіційному віснику України» від 1 липня 2014 р. № 50. – Прим. ред.

никах затвердженого протоколу засідання комісії про підсумки приймання заяв на пільгове придбання акцій та переліку фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах, для визначення розміру пакета акцій, що належить державі у статутному капіталі товариства, та видачі розпорядження про проведення депозитарною установою облікової операції (списання) акцій АТ з рахунку у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації);»;

абзац сьомий після слів «підготовку та здачу» доповнити словами «у місячний строк»;

4) в абзаці восьмому пункту 2.7 слово «акцій» виключити;

5) у пункті 2.10:

слова «підписувати платіжні доручення на переказ коштів з банківських установ на відповідний приватизаційний рахунок АТ,» виключити;

слова «перелік власників акцій за підсумками приймання заяв на пільгове придбання акцій» замінити словами «перелік фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах»;

6) пункт 2.11 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

«оформлення розпоряджень про зарахування всієї кількості придбаних акцій на рахунки в цінних паперах, відкриті в обраних цими фізичними особами депозитарних установах».

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

7) пункт 2.12 викласти в такій редакції:

«2.12. Працівники та колишні працівники АТ, які відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» мають право на пільгове придбання акцій АТ, вносяться до списків осіб, що мають право на пільгове придбання акцій (списки 1, 2), та реалізують своє право шляхом безпосереднього подання до комісії заяв на пільгове придбання акцій. Одночасно із заявою на пільгове придбання акцій до комісії надається інформація про відкритий заявником рахунок у цінних паперах в обраній ним депозитарній установі (номер та дата відкриття рахунку; код за ЄДРПОУ, найменування та місцезнаходження депозитарної установи, реквізити ліцензії на провадження депозитарної діяльності).»;

8) пункт 2.14 викласти в такій редакції:

«2.14. Для придбання акцій АТ на пільгових умовах заявник має право використати готівкові кошти шляхом їх переказу через установи банків або безготівкові кошти шляхом їх перерахування з власного рахунку (в тому числі з використанням платіжної картки) через установи банків.

Перерахування коштів за придбані акції відбувається відповідно до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» на відповідний рахунок АТ, відкритий для акумулювання коштів від приватизації.»;

9) пункт 2.15 виключити.

У зв'язку з цим пункти 2.16 – 2.25 вважати відповідно пунктами 2.15 – 2.24;

10) у пункті 2.15:

після слів «заявлених акцій» доповнити пункт словами «та надання до комісії підтвердних документів»;

після слів «заява реєструється в книзі реєстрації заяв» доповнити словами «на пільгове придбання акцій»;

слова та цифру «форма якої встановлена в додатку 6. У разі випуску акцій у бездокументарній формі заяви реєструються в книзі реєстрації заяв» виключити;

11) у пункті 2.17:

в абзаці другому слово «громадян» замінити словом «заявників»;

в абзаці третьому цифри «2.3» замінити цифрами «2.4»;

в абзаці четвертому слова «у трьох примірниках» замінити словами «у п'яти примірниках»;

12) пункт 2.18 викласти в такій редакції:

«2.18. Відповідний державний орган приватизації у 5-денний строк розглядає протокол засідання комісії про підсумки приймання заяв на пільгове придбання акцій та приймає рішення про його затвердження. Один примірник затвердженого протоколу державний орган приватизації передає до АТ, а чотири залишає у себе.»;

13) у пункті 2.19:

в абзаці другому слова та цифри «відповідно до Положення про порядок розрахунків за придбані об'єкти приватизації, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 02.11.92 № 467, зі змінами та доповненнями» виключити;

абзац третій викласти в такій редакції:

«формування переліку фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах (додаток 8), відповідно до протоколу засідання комісії про підсумки приймання заяв на пільгове придбання акцій.»;

14) пункти 2.20, 2.21 викласти в такій редакції:

«2.20. У 3-денний строк після проведення оплати за акції відповідно до затвердженого протоколу голова правління АТ за своїм підписом надає до державного органу приватизації три примірники переліку фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах, складеного в алфавітному порядку, у паперовому вигляді та на електронному

носії (диску). Переліки повинні бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою АТ. Два примірники державний орган приватизації залишає у себе, один повертає АТ.

2.21. У 10-денний строк після отримання оплати за акції та переліку фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах, державний орган приватизації видає розпорядження про проведення депозитарною установою облікової операції (списання) акцій АТ з рахунку у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації).»;

15) у пункті 2.22:

абзац перший викласти в такій редакції:

«2.22. У 10-денний строк після отримання розпорядження про проведення депозитарною установою облікової операції (списання) акцій АТ з рахунку у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації) на рахунки у цінних паперах власників акцій товариства – фізичних осіб голова правління АТ забезпечує інформування фізичних осіб товариства про завершення пільгового продажу акцій.»;

абзаци другий – п'ятий виключити;

16) пункт 2.23 виключити.

У зв'язку з цим пункт 2.24 вважати пунктом 2.23.

3. У розділі III:

1) у пункті 3.1:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3.1. Емітент відповідає за збереження документів, які є підставою для здійснення облікової операції депозитарною установою щодо зміни власника акцій товариства – фізичної особи за підсумками приймання заяв працівників та колишніх працівників АТ, які відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» мають право на пільгове придбання акцій АТ, зокрема:»;

абзаци третій – п'ятий викласти в такій редакції:

«розрахункових документів, які підтверджують проведення платежу за придбані акції;

заяв працівників та колишніх працівників АТ, які відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» мають право на пільгове придбання акцій АТ та скористались цим правом, книги реєстрації цих заяв;

переліку фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах, сформованого за підсумками приймання заяв на пільгове придбання акцій.»;

2) у пункті 3.2 слово «Державна» замінити словом «Національна».

4. У додатку 1 до Порядку пункт 3 виключити.

У зв'язку з цим пункт 4 вважати пунктом 3.

5. У пункті 2 додатка 2 до Порядку слова «у тому числі працівникам підприємства та прирівняним до них (у праві набуття власності на акції) особам» замінити словами та цифрами «працівникам та колишнім працівникам товариства, які відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію державного майна» мають право на пільгове придбання акцій».

6. У додатку 4 до Порядку:

1) у главі 1:

у пункті 1.1 слова «простих іменних» виключити;

у пункті 1.3 слова «приватизаційних платіжних доручень» замінити словами «розрахункових документів»;

2) у главі 2:

підпункт 2.1.3 пункту 2.1 викласти в такій редакції:

«2.1.3. Видає розпорядження про проведення депозитарною установою облікової операції (списання) акцій АТ з рахунку у цінних паперах держави Україна (керуючий рахунком – державний орган приватизації) на підставі одержаних від Повіреного документів, що підтверджують оплату за акції.»;

у пункті 2.2:

абзац третій підпункту 2.2.3 викласти в такій редакції:

«сформувати перелік фізичних осіб, які придбали акції АТ на пільгових умовах, та передати їх Довірителю у трьох примірниках.»;

підпункт 2.2.5 виключити;

3) у пункті 3.3 глави 3 цифри «2.2.1 – 2.2.5» замінити цифрами «2.2.1 – 2.2.4».

7. Додаток 6 до Порядку виключити.

У зв'язку з цим додатки 7 – 9 вважати відповідно додатками 6 – 8. У тексті Порядку посилання на додатки 6 – 9 замінити відповідно посиланнями на додатки 6 – 8.

8. У заголовку додатка 6 до Порядку слова «(використовується при бездокументарній формі випуску акцій)» виключити.

9. У додатку 7 до Порядку:

у розділі «Комісія ухвалила»:

у пункті 2 слова «приватизаційних рахунках» замінити словами «приватизаційному рахунку»;

у пункті 3 слова «переліки власників акцій» замінити словами «перелік фізичних осіб, які придбали акції».

10. Додаток 8 до Порядку викласти в новій редакції, що додається.

*Начальник Управління
планування та пільгового
продажу О. ДЕМ'ЯНЕНКО*

ОЦІНЮВАЧ

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

УДК 332.644

*Ми точно знаємо, лише коли ми знаємо мало;
із зростанням знання зростає сумнів.*

І. Гете

Той, хто нічого не знає, ні в чому не сумнівається.

Р. Котгрейв

Сергій СІВЕЦЬ

канд. техн. наук, доцент,
заслужений оцінювач УТО

Ірина ЛЕВИКІНА

провідний оцінювач УТО

АКТУАЛЬНІ ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ДОХІДНОГО ПІДХОДУ В ОЦІНЦІ

Для оцінювача завжди є актуальним питання вибору і обґрунтування ставки капіталізації під час реалізації дохідного підходу. Кризисні ситуації в економіці лише загострюють актуальність цього питання, оскільки звичні (що не є синонімом слова «правильні») процедури, які застосовувалися роками в більш-менш стабільних економічних умовах, призводять до абсурдних і нелогічних результатів у нових умовах. Уперше з цим фахівці з оцінки зіткнулися наприкінці 2008 року, коли ціни на нерухомість стали стрімко падати, різко зменшився попит стосовно оренди, а отже, впали і орендні ставки. У цій ситуації оцінювачі, які за звичною схемою намагалися застосувати метод прямої капіталізації з розрахунком ставки капіталізації популярним методом кумулятив-

ної побудови, унаслідок зростання депозитних ставок (у 2008 році середня ставка за депозитами в іноземній валюті становила 5,4 %, а в 2009 році – 9,2 %) зазначали у своїх звітах ставку капіталізації на рівні 25 – 30 %. Як наслідок – результати застосування порівняльного підходу (навіть незважаючи на різке зниження цін пропонування) дуже перевищували результати розрахунку вартості методом прямої капіталізації. Урешті-решт в оціночному середовищі дійшли думки про неможливість вживання порівняльного підходу в кризових умовах. Труднощі стосовно коректного застосування порівняльного підходу існували і раніше, а особливо посилилися в умовах кризи, адже з'явилася необхідність коригування на дату, на курс долара, на торг. На думку авторів, в економічних умовах, що змінилися, перш за все проявилися недоліки розуміння методологічних

основ дохідного підходу і особливо методів визначення ставки капіталізації. У цей період як своєчасна відповідь на бажання розібратися в тому, що являє собою помилка, з'явилася низка статей [3, 4, 7, 8, 10], присвячених основам методів дохідного підходу і коректності їх вживання, які дають змогу збагнути, що оцінювачі часто нехтують вимогами щодо використання даних методів. І хоча з моменту виходу статей минуло понад п'ять років, багато оцінювачів так і не визнали за необхідне щось змінювати у своїй звичній схемі розрахунків – вони, як і раніше, нехтують певною частиною методологічних вимог, обґрунтованістю і мінімізацією суб'єктивних допущень.

Згадаємо методологічні основи дохідного підходу (використана авторами термінологія не завжди збігається з нормативними документами з оцінки, що діють в Україні). Класифікація методів до-

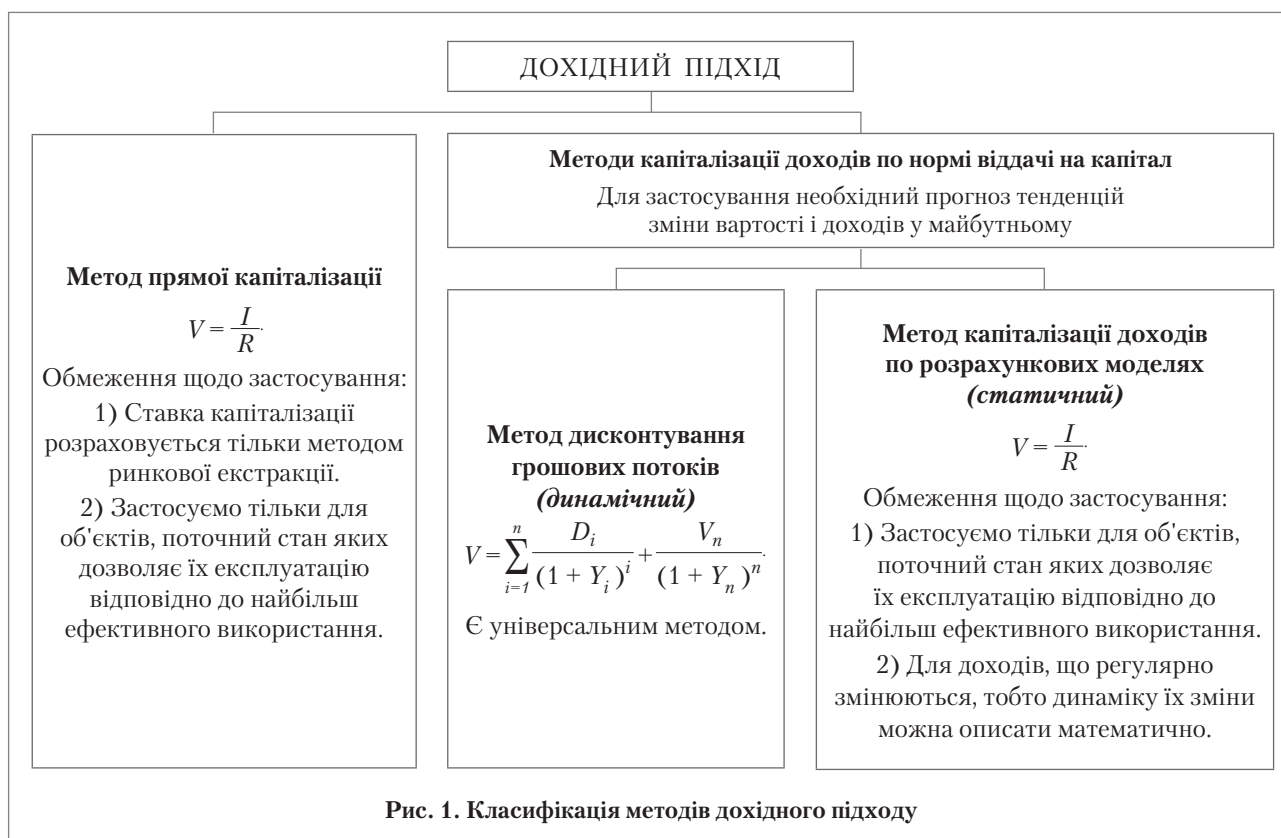

Рис. 1. Класифікація методів дохідного підходу

хідного підходу представлена на рис. 1 [5].

Методи дохідного підходу відрізняються процедурами побудови потоку доходів і способами їх перетворення на поточну вартість.

Метод прямої капіталізації доходу – метод оцінки ринкової вартості, заснований на прямому перетворенні типового річного доходу у вартість шляхом ділення його на ставку капіталізації, отриману на основі аналізу ринкових даних про співвідношення доходу до вартості активів, аналогічних оцінюваному, тобто методом ринкової екстракції. У різних джерелах цей метод має різну назву (наприклад, метод порівняння продажів). Жодні інші методи визначення ставки капіталізації не прийнятні, якщо йдеться про метод прямої капіталізації.

Цей метод застосовується для оцінки діючих об'єктів нерухомості, які не потребують проведення ремонту або реконструкції. Поточний їх стан дозволяє експлуатувати об'єкт відповідно до варіанта найбільш ефективного використання.

У процесі використання цього методу оцінювачем не оцінюються

тенденції зміни в часі доходу і вартості в даному сегменті нерухомості, оскільки облік всіх цих тенденцій закладений у ринкових даних, використаних для розрахунку ставки капіталізації.

Методи капіталізації доходів по нормі віддачі на капітал. Процедури розрахунків за допомогою цієї групи методів базуються на припущеннях про тенденції зміни доходу і вартості, окремо аналізуються складові ставки капіталізації.

Метод дисконтування грошових потоків – динамічний метод, що передбачає окреме дисконтування грошових потоків кожного року прогнозного періоду і грошовий потік від його перепродажу наприкінці прогнозного періоду.

Цей метод, на відміну від раніше згаданих, є універсальним, тобто застосовним до будь-яких об'єктів у будь-якій ситуації. Обчислювальні процедури методу дисконтування грошових потоків мають багато особливостей, висвітлення яких не є предметом статті.

Метод капіталізації доходів по розрахункових моделях – статичний метод капіталізації, за якого

річний дохід перетворюється на вартість з використанням формалізованих розрахункових моделей ставки капіталізації.

Цей метод застосовується для потоків доходів, що регулярно змінюються, тобто за ситуації, коли тенденції зміни доходу можуть бути описані математично. За реалізації методу визначається ставка модельної капіталізації. Ця процедура передбачає обґрунтування оцінювачем вибору тієї або іншої моделі для визначення ставки капіталізації, що, у свою чергу, передбачає обґрунтування прогнозів за строками можливої експлуатації об'єкта, за темпами зміни вартості й орендної ставки в майбутньому. Детальніше ознайомитися з теорією за визначенням модельної ставки капіталізації можна в роботах [3, 4, 7, 10].

Моделі, які найбільше застосовуються для визначення ставки модельної капіталізації, представлені в табл. 1.

Проаналізувавши навіть найпростіші випадки моделей ставки капіталізації, наведені в табл. 1, можна представити наскільки

важливі припущення, покладені в основу побудови тієї або іншої моделі.

Так, перший випадок з табл. 1 зустрічається в переважній більшості звітів. Застосовуючи цю модель, оцінювач має писати у звіті, що для визначення ставки капіталізації використано модель, при побудові якої передбачалося, що об'єкт оцінки експлуатуватиметься нескінченну кількість часу, і при цьому вартість об'єкта і ставка оренди будуть постійними, тобто зафіксованими на дату оцінки. За виконання таких припущень – і лише в цьому випадку – ставка капіталізації може дорівнювати ставці дисконтування, яка, у свою чергу, визначається оцінювачем методом кумулятивної побудови.

У національних стандартах оцінки [1, 2] важливі методологічні моменти опущені і немає чітких обмежень щодо можливості вживання тих або інших методів, що на практиці може призводити до некоректних і недопустимих варіантів використання.

На думку авторів, оцінювачам потрібно звернути увагу на такі моменти:

1. У методах дохідного підходу використовуються такі вимірювачі дохідності: ставка прямої капіталізації, ставка модельної капіталізації і ставка дисконтування. Ставки прямої і модельної капіталізації можуть бути використані лише в тому випадку, якщо оцінюється прибутковий об'єкт нерухомості, поточний стан якого дозволяє його експлуатувати відповідно до варіанта найбільш ефективного використання.

2. Ставки прямої і модельної капіталізації є вимірювачами поточної дохідності об'єкта нерухомості, а ставка дисконтування вимірює кінцеву дохідність. Кінцева дохідність враховує всі очікувані вигоди від нерухомості, включаючи дохід від продажу наприкінці прогнозного терміну. Саме ця дохідність і використовується як ставка дисконтування у разі використання методу дисконтованих грошових потоків.

3. Існує взаємозв'язок між ставкою капіталізації та ставкою дисконтування. Співвідношення між ними залежить від зміни цін на нерухомість у майбутньому. Спрощена ситуація дає змогу визначи-

ти зв'язок між цими показниками у вигляді:

$R = Y - g$ для випадку, коли прогнозується стабільне зростання цін – ставка капіталізації дорівнює ставці дисконтування, зменшеній на величину річного темпу зростання вартості;

$R = Y + g$ для випадку, коли прогнозується стабільне падіння цін – ставка капіталізації дорівнює ставці дисконтування, збільшеній на величину річного темпу зниження вартості.

4. Метод кумулятивної побудови – це метод визначення ставки дисконтування, тобто вимірювача дохідності в методі дисконтування грошових потоків, а не ставки капіталізації, що на практиці часто зустрічається у звітах з оцінки майна.

5. У випадку якщо оцінювач використовує метод прямої капіталізації і при цьому не застосовує метод ринкової екстракції для розрахунку ставки капіталізації, необхідно вказувати і обґрунтовувати припущення й обмеження щодо використання моделей для визначення ставки капіталізації (див. табл. 1) [5].

6. У разі оцінки об'єкта, поточний стан якого дозволяє його експлуатувати відповідно до варіанта найбільш ефективного використання, максимально коректним видається метод прямої капіталізації, який передбачає (як наголошувалося раніше) розрахунок ставки капіталізації лише методом ринкової екстракції. Важливо, що цей варіант передбачає мінімальну кількість припущень і обґрунтувань.

Метод ринкової екстракції для розрахунку ставки капіталізації згадується практично в усіх нормативних і методологічних джерелах, але опис процедур використання даного методу можна зустріти не так часто. У зв'язку з цим детальніше зупинимось на кількох варіантах реалізації методу ринкової екстракції, які можуть використовуватися в практичній оціночній діяльності [5, 6, 9]. Вибір того або іншого варіанта визначається наявністю рин-

Таблиця 1

Моделі для розрахунку ставки модельної капіталізації

Формула для розрахунку ставки модельної капіталізації	Припущення, за яких можливо застосування формули
$R = Y^*$	Вартість об'єкта з часом не змінюється. Знос не збільшується, тобто термін експлуатації об'єкта нескінченний. При цьому доходи від оренди також постійні (тобто ті, що діють на дату оцінки).
$R = Y + \frac{Y}{(1 + Y)^n - 1}$	Знос нерухомості, повна втрата вартості до закінчення експлуатації (через n років). Доходи від оренди постійні.
$R = Y - g$ (незалежно від n)	Модель Гордона. Знос відсутній. Вартість нерухомості і доходи від оренди зростають з щорічним темпом g .
$R = Y + 1/n$	Модель Ринга. Повна втрата вартості до закінчення періоду n . Доходи зменшуються за формулою $D_i = D_1 \times \left(1 - \frac{Y/n}{Y + 1/n} \times (Y - 1) \right)$

Позначення: R – ставка капіталізації, Y – ставка дисконтування, g – темп зростання, n – термін експлуатації, що залишився.

Інформація про орендні ставки і вартість об'єктів-аналогів

Номер аналога	Орендна плата, дол. США/м ² за міс.	Ціна пропозиції, дол. США/м ²	Орендна плата з урахуванням знижки на торг, дол. США/м ² за міс.	Ціна пропонування з урахуванням знижки на торг, дол. США/м ²	ЧОД, дол. США/м ²	Ставка капіталізації R _i , %
1	9,5	1 270	9,0	1 016	96	9,45
2	11,5	1 445	10,9	1 156	117	10,12
3	8	1 125	7,6	900	81	9,00
4	9	1 030	8,6	824	92	11,17
5	7,5	980	7,1	784	76	9,69
Середнє значення ставки капіталізації, %						9,89
Коефіцієнт варіації, %						8,3

кових даних і кваліфікацією оцінювача.

Варіант 1. Класичний метод ринкової екстракції.

Ставка капіталізації розраховується як середньозважена величина ставок капіталізації, одержаних за ринковими даними про продаж і доходи від оренди подібних об'єктів:

$$R = \sum_{i=1}^n w_i R_i, \quad (1)$$

де w_i – ваговий коефіцієнт i -го аналога;

R_i – ставка капіталізації, розрахована за даними про вартість і оренду i -го аналога;

n – кількість об'єктів-аналогів для розрахунку ставки капіталізації.

В окремому випадку, коли аналоги за значимістю не відрізняються, формула (1) набуває вигляду середнього арифметичного.

В основу розрахунків за допомогою цього методу покладені ринкові дані про вартість продажу та оренди об'єктів, що належать до одного з об'єктом оцінки сегмента ринку. Вибір сегмента ринку, перш за все, визначається функціональним призначенням і типом об'єкта. Передбачаючи, що найважливіші чинники однаково впливають як на вартість, так і на оренду, співвідношення між цими величинами для об'єктів одного сегмента має бути однаковим, можна ослабити обмеження щодо підбору аналогів для розрахунку ставки капіталізації.

Розглянемо реалізацію методу на прикладі.

Інформація за ставками оренди і вартості, отримана на підставі ринкових даних про пропонування щодо оренди і продажу об'єктів, подібних оцінюваному, наведена в табл. 2.

Ураховуючи індивідуальні особливості кожного об'єкта-аналога, оцінювач має розрахувати річний чистий операційний дохід (ЧОД) з 1 м² для кожного об'єкта i , розділивши його на вартість 1 м², отримати коефіцієнт капіталізації R_i . Під обліком індивідуальних особливостей розуміється вибір для кожного аналога коефіцієнта заповнюваності та величини операційних витрат, оскільки в загальному випадку вони можуть відрізнятися внаслідок істотних відмінностей за площею, місцем розташування, технічним станом тощо. Крім того, оскільки в розрахунках використовувалися ціни пропонування, потрібно скоригувати значення вартості оренди і продажу на відповідні поправки на торг. У поточній ситуації на ринку для продажу торг значно перевищує відповідний показник на ринку оренди – ігнорування цього факту може істотно спотворити значення ставки капіталізації.

У прикладі застосовані такі значення: поправки на торг для продажу – 0,8; поправки на торг для оренди – 0,95; коефіцієнта завантаження – 0,94; коефіцієнта урахування операційних витрат – 0,95.

Результати розрахунків з урахуванням зроблених допущень представлені в табл. 2.

Згідно з проведеними розрахунками ставку капіталізації для оцінюваного об'єкта прийнято на рівні 9,89 %.

Оцінювач в обов'язковому порядку має проаналізувати одержані значення ставок капіталізації хоча б за допомогою простих статистичних показників варіації [6], оскільки істотний розкид даних може означати, що у вибірку потрапили або об'єкти з іншого сегмента ринку, або об'єкти, щодо яких відсутня повна інформація. Так, для даних, поданих у табл. 2, коефіцієнт варіації становить 8,3 %, що є цілком прийнятним показником однорідності вибірових даних.

Варіант 2. Застосування регресійного аналізу для розрахунку ставки капіталізації.

Цей варіант реалізації методу ринкової екстракції вимагає від оцінювача знання основ регресійного аналізу, при цьому обчислювальні процедури можна реалізувати в програмі MS Excel [6]. Вихідними даними для побудови регресійної моделі (2) є дані, представлені в табл. 2 (стовпці 5 і 6).

$$I = RC, \quad (2)$$

де ЧОД, дол. США/м²;

R – ставка капіталізації;

C – ціна пропозиції з урахуванням знижки на торг, дол. США / м².

У рівнянні (2) невідомим коефіцієнтом є ставка капіталізації R .

Цей коефіцієнт визначається класичним методом регресійного аналізу – методом найменших квадратів, усі процедури якого у зручному вигляді реалізовані у програмі MS Excel. Формат даної статті не передбачає детальний опис цих обчислень, продемонструємо лише основні показники розрахунку (рис. 2).

Знайдене значення коефіцієнта R становить 0,0986, або 9,86 %. Якість одержаної моделі була перевірена за допомогою основних показників адекватності – коефіцієнта детермінації, F -критерію, коефіцієнта варіації сумарної ознаки, середньої помилки апроксимації. Всі показники свідчили про високу статистичну значимість одержаних результатів [6].

Таким чином, коефіцієнт капіталізації для даного прикладу, отриманий методом ринкової екстракції,

але із застосуванням регресійного аналізу, становить 9,86 %. Різниця з результатом, отриманим у першому варіанті, пояснюється відмінностями в обчислювальних процедурах, але об'єктивніші результати, без сумніву, гарантує метод регресійного аналізу.

Варіант 3. Модифікований метод ринкової екстракції.

Цей варіант розрахунку застосовується у разі, коли оцінювачу не вдалося підібрати в достатній кількості об'єкти-аналоги, щодо яких представлена інформація як з продажу, так і з оренди [9]. Такі дані важко знайти для сегментів ринку із слабким рівнем розвитку або для нетипових об'єктів нерухомості. У цьому випадку алгоритм дій оцінювача під час визначення ставки капіталізації може виглядати так:

1) формуються дві незалежні вибірки щодо оренди (A_1, A_2, \dots, A_n)

і продажу (C_1, C_2, \dots, C_n) об'єктів, максимально подібних до об'єкта оцінки. Ці вибірки мають містити однакову кількість даних;

2) для кожної з вихідних вибірок розраховується коефіцієнт варіації як основний показник міри розкиду даних:

$$V = \frac{\sigma}{\bar{X}} \times 100 \% ; \quad (3)$$

де σ – середньоквадратичне відхилення даних у вибірці;

\bar{X} – вибіркове середнє;

3) значення обох вибірок слід упорядкувати за зростанням. Керуючись припущенням, що основні чинники однаково впливають на вартість продажу і орендні ставки, сформувати пари із значень обох вибірок, які мають однакові порядкові номери. Схожі за споживчими якостями об'єкти відповідно до прийнятого допущення мають зай-

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ						
Регресійна статистика						
Множинний R		0,998				
R -квадрат		0,995				
Нормований R -квадрат		0,745				
Стандартна помилка		7,138				
Спостереження		5				
Дисперсійний аналіз						
	df	SS	MS	F	Значимість F	
Регресія	1	43502,2	43502,2	853,8	8,8E-05	
Залишок	4	203,8	50,95	–	–	
Усього	5	43706	–	–	–	
	Коефіцієнти	Стандартна помилка	t -статистика	P -значення	Нижні 95 %	Верхні 95 %
Вільний коефіцієнт	0	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
Коефіцієнт R	0,0986	0,0034	29,2200	8,17E-06	0,0893	0,1080

Рис. 2. Результати регресійного аналізу, представлені у форматі MS Excel

Результати визначення ставки капіталізації методом ринкової екстракції

Обласний центр	Середнє значення ставки капіталізації, %	Довірчий інтервал, %	Коефіцієнт варіації вибірки, %	Об'єм вибірки, од.
м. Дніпропетровськ	10,15	[7,5; 12,8]	20	26
м. Харків	11,05	[8,8; 13,3]	21	24
м. Запоріжжя	9,95	[7,5; 12,4]	21	29

няти приблизно однакові місця у впорядкованих вибірках;

4) за сформованими парами значень розраховуються ставки капіталізації. При цьому коефіцієнт завантаження і операційні витрати можна вибрати на тому самому рівні, що і для об'єкта оцінки, оскільки передбачається, що підібрані порівнянні об'єкти. Також потрібно пам'ятати про необхідність коригування на можливий торг, причому величини коригувань для оренди і продажу можуть відрізнятися. Одержана вибірка (R_1, R_2, \dots, R_n) вже не буде впорядкованою;

5) коректність усіх виконаних процедур (насамперед з підбору об'єктів-аналогів) можна перевірити, обчисливши коефіцієнт варіації для вибірки розрахованих коефіцієнтів капіталізації (R_1, R_2, \dots, R_n). Лише у разі якщо коефіцієнт варіації отриманої вибірки істотно менше коефіцієнтів варіації вихідних вибірок, можна вважати одержані результати коректними та застосовувати їх у подальших обчисленнях. У разі якщо коефіцієнт варіації вибірки (R_1, R_2, \dots, R_n) істотно не зменшився, а тим більше зріс, потрібно проаналізувати вихідні вибірки на наявність викидів, можливо, провести ще одну ітерацію. Якщо не вдасться зменшити варіацію, то доведеться відмовитися від цього методу визначення ставки капіталізації;

6) середнє вибіркоче (або медіану) набутих значень (R_1, R_2, \dots, R_n) можна використовувати як ставку капіталізації для об'єкта оцінки.

Можливо, запропоновані варіанти реалізації методу ринкової екстракції будуть затребувані оцінювачами. Їх застосування за умови коректного виконання всіх методологічних вимог, на думку авторів,

вимагає значно менше обґрунтувань за прийнятими допущеннями і прогнозами.

Як матеріал для роздумів автори вважають за потрібне навести дані за результатами розрахунку ставки капіталізації класичним методом ринкової екстракції для сегмента вбудованих комерційних приміщень у трьох обласних центрах України станом на середину II кварталу 2014 року. (табл. 3).

На думку авторів, незважаючи на відносно невеликі обсяги вибірок, одержані результати свідчать про однорідність ринкових показни-

ків поточної дохідності на ринках комерційної нерухомості у досліджуваних населених пунктах, що додатково може бути підтвердженням об'єктивності одержаних результатів. Довірчі інтервали дають змогу хоча б орієнтовно обмежити допустимі величини значень ставки капіталізації.

Зрозуміло, що простіше йти звичним шляхом, аніж щось змінювати. До старих підходів і формулювань усі звикли – не лише оцінювачі, а у тому числі перевіряючі структури. Однак істина має бути дорожчою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» / затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2003. – № 11. – С. 43 – 51.
2. Національний стандарт № 2 «Оцінка нерухомого майна» / затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 № 1442 // Держ. інформ. бюл. про приватиз. – 2004. № 12. – С. 43 – 47.
3. Воронин В. А. Методология оценки банковского залога в условиях падающего рынка. [Електронний ресурс]. Доступ із: <http://valkol.com.ua>.
4. Грибовский С. В. Еще раз о ставках капитализации и дисконтирования. [Електронний ресурс]. Доступ із системи: Он-лайн библиотека оценщиков Labrate.ru.
5. Грибовский С. В. Оценка стоимости недвижимости. – М.: «Маросейка», 2009.
6. Грибовский С. В., Сивец С. А., Левыкина И. А. Математические методы оценки стоимости имущества. М.: «Маросейка», 2014.
7. Лейфер Л. А. Метод прямой капитализации. Обобщенная модель Инвуда. [Електронний ресурс]. Доступ із системи: Он-лайн библиотека оценщиков Labrate.ru.
8. Лейфер Л. А. Ставка дисконтирования для оценивания недвижимости в условиях кризиса. [Електронний ресурс]. Доступ із системи: Он-лайн библиотека оценщиков Labrate.ru.
9. Лейфер Л. А. Определение мультипликаторов на основе статистических данных. Взгляд с позиций статистики. [Електронний ресурс]. Доступ із системи: Он-лайн библиотека оценщиков Labrate.ru.
10. Михайлец В. Б. Еще раз о ставке дисконтирования в оценочной деятельности и методах доходного подхода // Вопросы оценки. – 2005. – № 1. – С. 2 – 13.

У рамках діяльності Українського товариства оцінювачів як саморегульованої організації з 2004 року при товаристві проводиться акредитація фірм – суб'єктів оціночної діяльності, що є свідченням високого професіоналізму, порядності та якості роботи акредитованих фірм перед замовниками та користувачами незалежної оцінки.

Головною метою акредитації суб'єктів оціночної діяльності при Українському товаристві оцінювачів є спільне прагнення до розвитку ринкових відносин в Україні, захисту прав власників майна та майнових прав шляхом забезпечення високої якості незалежної оцінки.

ІНФОРМАЦІЯ
про акредитацію суб'єктів оціночної діяльності
при Українському товаристві оцінювачів
(станом на червень 2014 року)

№ з/п	Компанія	Адреса	Контакти
1	Центр «Бізнес-Інформ» Керівник: Башірова Лариса Олексіївна	65000, м. Запоріжжя, вул. Седова, 5, кімн. 54	(0612) 33-51-63, (061) 224-70-22 contact@binfo.zp.ua
2	Фірма «Експерт-Рівне» Керівник: Туровська Людмила Валентинівна	33013, м. Рівне, просп. Миру, 15	(0362) 26-37-22, 8-067-362-01-22 expert@rv.uar.net
3	ТОВ КК «УВЕКОН» Керівник: Шалаєв Володимир Миколайович	01014, м. Київ, вул. Струтинського, 8, (8-й поверх)	(044) 502-45-94, 502-45-95 shalaev@uvecon.com
4	ТОВ фірма «ІНКОН-ЦЕНТР» Керівник: Кудла Микола Дмитрович	49044, м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 15а	(056) 370-19-76, (0562) 47-16-36 root@inkon.dnepr.net galasyuk@ukr.net
5	ПП «Аналітик» Керівник: Кузьменко Георгій Віталійович	65044, м. Одеса, Французький бульв., 49а, оф. 6	(0482) 34-52-12, 35-95-51 analitik@eurocom.od.ua
6	ТОВ «КФ «Острів» Керівник: Амфітеатров Олексій Дмитрович	03680, м. Київ, вул. Горького, 172, оф. 1014	(044) 521-22-32, 521-22-33 amfiteatrov@ostrov.ua
7	ДП «Міжнародна Консалтингова Компанія – Оцінка» Керівник: Коваль Олена Вікторівна	01021, м. Київ, вул. Шовковична, 7а, оф. 23	(044) 253-92-98 e.koval@ymail.com
8	ТОВ «УСК-консалтинг» Керівник: Назирова Вікторія Петрівна	61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 85, кв. 139	(057) 758-73-22, (050) 325-89-56 vika_naz@mail.ru
9	ТОВ Експертне агентство «Укрконсалт» Керівник: Саганович Андрій Іванович	65012, м. Одеса, Італійський бульв., 7	(048) 777-09-80, (0482) 32-43-53 ukrconsalt@real.ua
10	ТОВ «Орієнтир-Реформа» Керівник: Федоришин Микола Павлович	46001, м. Тернопіль, вул. Родини Барвінських, 7	(0352) 25-44-34, 52-66-33 reforma@ref.te.ua
11	ПП «Бюро Маркуса» Керівник: Маркус Віктор Васильович	03038, м. Київ, вул. Грінченка, 4	(050) 390-45-84, 353-17-22 markus-kv@svitonline.com
12	ТОВ «Бюро оцінки Стефанович» Керівник: Стефанович Інна Олександрівна	65014, м. Одеса, вул. Успенська, 2	(048) 777-04-70, 232-20-36 buro_ocenki@list.ru
13	ТОВ «ГЕЯ» Керівник: Трусова Людмила Євгеніївна	03110, м. Київ, Червоно- зоряний проспект, 51	(044) 270-39-06, 248-06-16 geya@iptelecom.net.ua
14	ТОВ «СЕН» Керівник: Єрьоміна Людмила Іванівна	83086, м. Донецьк, вул. Артема, 41, оф. 410	(062) 385-38-04, 348-36-64 sen-don@mail.ru
15	ТОВ «Б.Г.С. Актив» Керівник: Полянський Олександр Леонідович	м. Київ, вул. Тургенівська, 71, оф. 314	(044) 284-18-65 nataliya.polyanovskaya@bgs.com.ua
16	ПП «Експерт-Рівне-Консалт» Керівник: Кеда Руслан Іванович	33013, м. Рівне, просп. Миру, 15	(0362) 26-37-37, 26-77-96 expert@mail.rv.ua
17	ТОВ «МІОК «Соломон-груп» Керівник: Порунова Надія Василівна	03039, м. Київ, вул. Голосіївська, 7	(044) 251-74-25, 251-46-50 info@solomon-group.com
18	ТОВ «Об'єднане підприємство з оцінки та експертизи спеціальних об'єктів і інвестицій – Україна» Керівник: Овчарова Яна Михайлівна	03049, м. Київ, вул. Стадіонна, 3а, к. 2	(067) 232-39-10, (044) 361-49-51, 245-50-08 ovcharov@spetsocenka.com.ua

З умовами акредитації можна ознайомитися у виконавчій дирекції Українського товариства оцінювачів за тел. (044) 501-27-76 або на сайті www.uto.com.ua

РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО ЗМІН В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» від 13.05.2014 № 1261 (далі — Закон) було розроблено на виконання Плану заходів з реалізації рекомендацій, які містяться у другій оцінці Європейської Комісії прогресу України у виконанні першої (законодавчої) фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Це один із законів на виконання рекомендацій експертів Європейської Комісії, наданих у рамках переговорів щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, який удосконалює положення антикорупційного законодавства.

Відповідні зміни внесено Законом до низки законодавчих актів: Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» та інших.

Так, Законом імплементовано рекомендації Європейської Комісії щодо:

☑ **фінансового контролю:**

запроваджується зовнішній контроль декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (на заміну існуючому логічному та арифметичному контролю). Здійснення перевірок достовірності зазначених у деклараціях відомостей покладатиметься на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику;

встановлюється дисциплінарна та адміністративна відповідальність за подання завідомо недостовірних відомостей у деклараціях (стаття 172^б Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Зміни щодо порядку здійснення контролю за декларуванням набувають чинності з 1 січня 2015 року;

☑ **підвищення санкцій за кримінальні корупційні правопорушення. Криміналізації корупції:**

Законом встановлюються більш жорсткі види покарання за відповідні правопорушення як стосовно фізичних, так і юридичних осіб.

На забезпечення виконання рекомендацій GRECO (Група держав протидії корупції) у сфері криміналізації корупції Кримінальний кодекс України поширюватиме юрисдикцію України на іноземців та осіб без громадянства, які вчинили у співучасті зі службовими особами, які є громадянами України, злочини, пов'язані з активним та пасивним хабарництвом, зловживанням впливом, або якщо вони вчинили зазначені злочини щодо вказаних службових осіб чи навпаки. Об'єктивну сторону корупційних злочинів доповнено елементом «обіцянка» (з визначенням понять

«обіцянка» та «пропозиція»). Встановлено кримінальну відповідальність за активну та пасивну форми підкупу працівника підприємства, установи чи організації у приватному секторі (стаття 354 Кримінального кодексу України);

☑ **запобігання корупції у діяльності юридичних осіб:**

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» визначає, що юридичні особи забезпечують розроблення та вжиття заходів із запобігання корупції, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання корупції у діяльності юридичної особи та заохочення її працівників діяти відповідно до закону, нормативно-правових актів і встановлених підприємством правил та процедур щодо виявлення й запобігання корупції у діяльності юридичної особи.

Незабезпечення виконання уповноваженою особою обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення визначеного у Кримінальному кодексі України злочину, є підставою для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру;

☑ **захисту осіб, які повідомляють про корупційні правопорушення:**

поширено гарантії захисту осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (так званих інформаторів). Зокрема, у Цивільному процесуальному кодексі України передбачено покладання на відповідача обов'язку доказування правомірності прийнятих ним рішень щодо звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності чи застосування заходів впливу до працівника у зв'язку із повідомленням ним про порушення вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

Запроваджується порядок анонімних повідомлень про факти корупції, який визначається законами України «Про засади запобігання і протидії корупції» та «Про звернення громадян»;

☑ **розмежування компетенції правоохоронних органів, відповідальних за боротьбу з корупцією:**

на узгодження із положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики» щодо скорочення переліку спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції внесені відповідні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», якими виключено повноваження органів доходів і зборів та Військової служби правопорядку у Збройних Силах України складати протоколи про адміністративні корупційні правопорушення.

Отже, такі важливі зміни до чинного антикорупційного законодавства були прийняті відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України». Імплементация світових стандартів боротьби з корупцією, міжнародних правових норм у цій сфері дає змогу удосконалити систему запобігання і протидії корупції в Україні та зробити її більш ефективною.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Об'єкт державної власності групи Д – 32-квартирний житловий будинок (разом із земельною ділянкою)

Місцезнаходження об'єкта: Хмельницька обл., м. Старокостянтинів, вул. І. Франка, 43.

Балансоутримувач об'єкта: відсутній.

Місто Старокостянтинів – центр Старокостянтинівського району Хмельницької області. Кількість населення становить близько 35 200 осіб (за переписом 2001 року). Місто розташоване на р. Случ, за 48 км від м. Хмельницького. Вузол залізничних і автомобільних шляхів.

Відомості про об'єкт. Об'єкт знаходиться на західній окраїні міста. Від об'єкта приватизації до залізничного вокзалу – 0,5 км, автовокзалу – 4 км, центру міста – 3 км. Поруч (з півночі) розташований гаражний масив, з півдня – залізниця, зі сходу – приватна житлова забудова.

Згідно з проектною документацією викопаний котлован, змонтовані залізобетонні подушки. Будівельний майданчик не огорожений, котлован засмічено побутовими відходами. Майданчик не охороняється.

Технічний стан об'єкта незадовільний.

Відомості про земельну ділянку: орієнтовна площа земельної ділянки – 0,35 га. Проводиться робота з виготовлення технічної документації на земельну ділянку під об'єктом приватизації.

Об'єкт пропонується до продажу на аукціоні разом із земельною ділянкою.

Додаткову інформацію про об'єкт та умови продажу можна отримати в РВ ФДМУ по Хмельницькій області за адресою: м. Хмельницький, вул. Соборна, 75, каб. 17.

☎ (03822) 79-56-16.

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

Об'єкти групи А

Три кімнати у двоповерховому цегляному будинку

Місцезнаходження об'єкта: Черкаська обл., Чигиринський р-н, с. Медведівка, вул. М. Залізняка, 1/1м.

Відомості про об'єкт: три кімнати загальною площею 108 м², що знаходяться на першому поверсі двоповерхової будівлі колишнього гуртожитку ВАТ «Медведівська ПМК-203» (службові приміщення колишнього АКАБ «Україна»). Мають окремий вхід. Приміщення не використовуються. Наявні електропостачання, опалення. Земельна ділянка окремо не виділена. Фізичний стан об'єкта задовільний.

Вартість з ПДВ – 23 520,00 грн.

Одна кімната у цегляному будинку

Місцезнаходження об'єкта: Черкаська обл., Чигиринський р-н, с. Рацeve, вул. Центральна, 74.

Відомості про об'єкт: одна кімната загальною площею 28,0 м² (19,7 м²), що знаходиться на першому поверсі двоповерхової будівлі Рацівської сільської ради (службове приміщення колишнього АКАБ «Україна»). Наявні електропостачання, опалення. Використовується як приміщення для охорони. Земельна ділянка окремо не виділена. Фізичний стан об'єкта задовільний.

Вартість з ПДВ – 11 040 грн.

Одна кімната у двоповерховому цегляному будинку

Місцезнаходження об'єкта: Черкаська обл., Чигиринський р-н, с. Боровиця, вул. Леніна, 90а.

Відомості про об'єкт: одна кімната загальною площею 40,0 м² (36,8 м²). Розташована на першому поверсі двоповерхової будівлі Боровицької сільської ради (службове приміщення колишнього АКАБ «Україна»). Наявні електропостачання, опалення. Має окремий вхід. Приміщення не використовується. Земельна ділянка окремо не виділена. Фізичний стан об'єкта задовільний.

Вартість з ПДВ – 23 400 грн.

Частина приміщень – одноповерхова цегляна будівля

Місцезнаходження об'єкта: Черкаська обл., Шполянський р-н, с. Матусів, вул. Заводська, 50.

Відомості про об'єкт: дві кімнати, коридор, кладова загальною площею 48,8 м².

Будівля знаходиться поблизу центра с. Матусів поряд з асфальтованою дорогою. Відстань від об'єкта до залізниці – 5 км, до автомагістралі – 7 км, до обласного центру – 75 км. Попереднє призначення – службове приміщення пошти. Земельна ділянка під будівлю окремо не виділена.

Будівлю прийнято в експлуатацію у 1928 році. Інженерні комунікації відсутні. Дах вкритий шифером, підлога дерев'яна в незадовільному стані, комунікації відсутні, загальний стан об'єкта незадовільний. Знос будівлі 100 %.

Об'єкти пропонуються до продажу на аукціоні.

Додаткову інформацію стосовно зазначених об'єктів можна отримати в РВ ФДМУ по Черкаській області за адресою: 18000, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 205, 4-й поверх, кімн. 420.

☎ (0472) 37-26-61.

У словничок менеджера

За кілька останніх років ділова лексика збагатилася низкою слів іноземного походження.

Розпочинаємо публікацію найбільш уживаних сьогодні неологізмів, які застосовуються у сфері управління людськими ресурсами сучасних українських компаній.

Ассесмент-центр

Ассесмент-центр – це сучасний метод добору й оцінки персоналу. Термін походить від англ. *assessment center* – центр оцінки.

Технологія ассесмент-центру бере початок в Німеччині часів Веймарської республіки, тобто в 20-ті роки ХХ сторіччя. Офіцерський склад в армію набирали в ті часи так: запрошували кандидатів, давали їм цілком реалістичне завдання. Поки військові обговорювали розв'язок, за ними спостерігали психологи, роблячи висновки щодо тих кандидатів, які підходять для служби.

У 1954 році американська компанія «ЕйТі енд Ті» вперше застосувала ассесмент-центр у рамках дослідницької програми, а через чотири роки центр став активно застосовуватися для оцінки менеджерів. У 60-ті роки ХХ сторіччя багато американських корпорацій (наприклад, «АйБіЕм», «Стандарт ойл оф Огайо», «Сірс Робакс») створили власні центри оцінки персоналу. У 1980 році близько 2 000 фірм використовували такі центри, а сьогодні їх десятки тисяч, у тому числі й в Україні.

У сучасних умовах метод ассесмент-центру використовується для відбору, навчання й розвитку працівників; службового просування; управління кар'єрою та наставництва; одержання зворотної реакції від співробітників стосовно мотивації. Цей метод дає змогу працівникові або кандидатові на посаду показати увесь спектр своїх здібностей у ситуаціях, які моделюють його повсякденну роботу.

Оцінювання методом ассесмент-центру проводять як спеціалізовані організації, що надають послуги в галузі оцінки персоналу, так і фахівці з персоналу компанії та/або психологи. Консультантів частіше залучають у тому випадку, коли важливим є саме незалежний погляд на працівників або кандидатів на посаду і є ризик, що внутрішні фахівці можуть бути заангажовані.

Як правило, конкурс (оцінювання) за методом ассесмент-центру триває від 1 до 3 днів у групі від 8 до 12 осіб. Ассесмент-центр передбачає три групи завдань для учасників конкурсу: індивідуальні, парні та групові. Кожна компанія формує власний набір компонентів для ассесмент-центру, типові компоненти є такими:

- ☞ Інтерв'ю з експертом, у ході якого відбувається збір даних про знання та досвід працівника.
- ☞ Тести (психологічні, професійні, загальні).
- ☞ Коротка презентація учасника перед експертами та іншими учасниками (можливе застосування аудіо- та відеозапису).
- ☞ Ділова гра. Під керівництвом спостерігача група працівників або кандидатів на посаду розігрує бізнес-ситуацію за певним сценарієм.
- ☞ Біографічне анкетування.
- ☞ Опис професійних досягнень.
- ☞ Індивідуальний аналіз конкретних ситуацій. Учаснику пропонують обрати певні стратегії і тактику дій для запропонованої бізнес-ситуації
- ☞ Експертне спостереження. За його результатами складають рекомендації для кожного працівника.

Для керівника перевага такого методу полягає у тому, що на відміну від співбесіди або тестування, коли запитання та відповіді мають здебільшого теоретичний характер, у рамках ассесмент-центру є змога побачити реальну поведінку та дії працівника або кандидата на посаду.

Підготувала Наталія ВОЄВОДИНА

БЮЛЕТЕНЬ —

ДАЙ ДЖЕСТ

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Як зазначено в матеріалах XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність національної економіки», яка відбулася в Києві, «Корпоративне управління – головний інструмент забезпечення сталого розвитку компаній та формування соціально відповідального бізнесу в Україні». Поштовхом для значного підвищення корпоративної репутації, корпоративної культури та інвестиційної привабливості вітчизняних компаній, а також відновлення інвестиційного процесу зростання акціонерного капіталу, особливо акціонерного капіталу, що належить державі, може стати прийняття на законодавчому рівні Кодексу корпоративного управління, повністю адаптованого до кращої європейської ділової корпоративної практики.*

Зазначений документ має врегулювати в Україні відповідно до європейських стандартів:

- ✦ відносини між акціонерними товариствами та регулятором;
- ✦ відносини між акціонерами, найманим менеджером та внутрішніми і зовнішніми заінтересованими особами (стейкхолдерами);
- ✦ формування на основі чітких критеріїв повноцінного інституту незалежних директорів у складі наглядових рад;
- ✦ формування інституту корпоративного секретаря у великих публічних акціонерних товариствах;

* За матеріалами http://econom.univ.kiev.ua/konf_KNE14/docs/conf_materials.pdf.

- ✦ питання введення представників трудового колективу до складу наглядових рад залежно від чисельності трудового колективу підприємств;
- ✦ введення незалежного рейтингування якості та рівня корпоративного управління для акціонерних товариств, особливо акціонерних компаній державного корпоративного сектора та товариств, які перебувають у власності територіальних громад (за методологією, схваленою незалежними професійними асоціаціями та незалежними експертами фондового ринку);
- ✦ питання захисту акціонерів у процесі корпоративної реструктуризації та реалізації дивідендної політики;
- ✦ формування прозорої системи винагород та стимулювання (особливо державного корпоративного сектора) для членів органів управління акціонерних компаній.

Наступним ефективним кроком у розвитку вітчизняної системи корпоративного управління має бути **розроблення методичних рекомендацій щодо формування корпоративних стратегій та конкурентних переваг для компаній різних секторів та галузей економіки**, які мають відмінні стартові позиції в умовах євроінтеграції. Цьому сприятиме створення незалежної Експертної ради з корпоративного управління при Уряді України.

На відміну від європейських публічних компаній в Україні в небагатьох компаніях розробляють власні кодекси корпоративного управління та корпоративної поведінки. Як засвідчує світова практика, головним критерієм оцінювання ефективності корпоративного управління в країнах з ринковою економікою є зростання акціонерного капіталу в довгостроковій перспективі. При цьому в основу оцінювання сталого розвитку акціонерних компаній покладена інтегральна оцінка економічної, соціальної та екологічної ефективності. Забезпечення певного рівня ефективності можливо лише за рахунок **формування корпоративної соціальної відповідальності**.

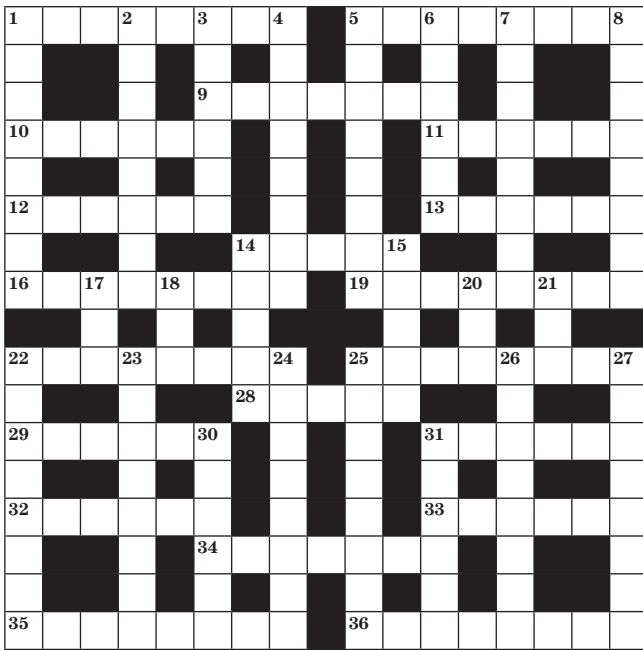
В умовах євроінтеграції вітчизняної системи корпоративного управління також важливо забезпечити **ефективність функціонування наглядових рад акціонерних товариств**, яка залежить від дієвої системи винагород членам наглядових рад. Наприклад, у Німецькому кодексі корпоративного управління передбачено, що винагорода членам наглядової ради встановлюється рішенням загальних зборів акціонерів з урахуванням не лише сфери відповідальності, а й економічного стану і рентабельності роботи підприємства. При цьому сума винагороди членів наглядових рад публікується у річних звітах емітентів.

Пріоритетним напрямом має стати **підготовка відповідно до європейських стандартів фахівців з корпоративного управління**, підвищення рівня викладання курсу «Корпоративне управління», який наразі запроваджений у провідних університетах та бізнес-школах світу.

Слід розуміти, що корпоративне управління займає особливу позицію в управлінні (циклі менеджменту), що надає можливість ідентифікувати його як окремий вид управління компанією, який має перетин із іншими, але, беззаперечно, займає свою унікальну нішу.

Підготувала Тетяна УТЕЧЕНКО

Кросворд

Горизонтально:

- 1. Службовець, який контролює, спостерігає, охороняє.
- 5. Стара віком жінка (*пестл.*).
- 9. Продукт харчування – м'ясний фарш у прозорій оболонці.
- 10. Марка японської автівки.
- 11. Франц. письменник Франсуа ... (1885 – 1970), автор роману «Зміне кубло».
- 12. Дорога, що проходить уздовж лінії фронту.
- 13. Щойно або недавно одержані повідомлення, звістки.
- 14. Швидке пересування, яке здійснюється за один раз.
- 16. Той, хто працює у галузі, що здійснює видобуток горючої рідкої речовини.
- 19. Додані до чого-небудь частини, суми.
- 22. Легка прозора тканина, те саме, що вуаль.
- 25. Ритмічно-чіткий швидкий бальний танець.
- 28. Статуя, колона, обеліск величезних розмірів (*заст.*).
- 29. Зміна на гірше, занепад.
- 31. Країна на Балканах.
- 32. Скорбота, сум, туга за померлим.
- 33. Солодкі кондитерські вироби і взагалі все смачне.
- 34. Міністр внутрішніх справ України у 2005 – 2010 роках Юрій ... (*нар. 1964*).
- 35. Порядок підпорядкування нижчих чинів вищим.
- 36. Та, що варить, готує або продає квас.

Вертикально:

- 1. Сорт персика звичайного.
- 2. Науково-допоміжний співробітник.
- 3. Період часу в десять днів.
- 4. Горщечок зі сплаву заліза з вуглецем.
- 5. Роман А. Дюма «Віконт де ...», або Десять років по тому».
- 6. Жрець, представник вищої касти в Індії.
- 7. Те саме, що брехня.
- 8. Релігійні твори, які не визнаються священними церквою.
- 14. Рух кінчика вудлища під натягом волосіні з упійманою рибою.
- 15. У міфах велетень, вбитий Гераклом.
- 17. Слідча установа США.
- 18. Місто в Росії Йошкар- ..., столиця Республіки Марій Ел.
- 20. Духовий або струнний інструмент низького звучання.
- 21. Коловорот, нурт.
- 22. Кам'яні плити з десятьма заповідями.
- 23. Каша з крупи зерен ячменю.
- 24. Союз, об'єднання для досягнення спільної мети.
- 25. Той, хто демонструє трюки, спритність рук тощо.
- 26. Місто у Франції, звідкіля був родом Тартарен, персонаж Альфонса Доде.
- 27. Розхитування дерева з метою викликати падіння плодів.
- 30. Раптове роздратування, прояв гніву.
- 31. Сварка, інтрига, плітка, що призводять до ворожих стосунків.

Судоку

Умови гри:

Заповніть порожні клітинки сітки 9x9 цифрами від 1 до 9 таким чином, щоб у кожному вертикальному стовпчику, у кожному горизонтальному рядку та у кожному з виділених квадратів 3x3 були всі дев'ять цифр.

7			2					9
				9				
4	6		8	3			2	
						1	5	
1	9		2		4		3	6
3	5							
	1			8	5		6	3
			3					
2				6				7

						4	9	5
			9	6	2			
8	1	9						
	5	6				9		
			4	9	1			
		3				2	7	
						3	1	4
			5	8	6			
9	7	2						

Мудрі вислови

ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО

український письменник та кінорежисер
(1894 - 1956)

- З усіх пристрастей людських етична пристрасть – єдина достойна і справжня пристрасть.
- Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців.
- Забудеш товариша, зоставиш у біді – даремно на світ родився.
- Найбільший скарб всього людства є сама людина.